

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie usług
społecznych dla powiatu
zwoleńskiego**

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

„Projekt „Dla ciebie, dla mnie, dla nas – rozwój usług społecznych na Mazowszu”

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – czerwiec 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	3
Wprowadzenie.....	5
Najważniejsze wnioski	7
I. Demografia	7
II. Sytuacja gospodarcza powiatu	7
III. Lokalne zasoby usług społecznych	7
IV. Pomoc społeczna	7
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w powiecie zwoleńskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	8
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w powiecie zwoleńskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	9
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w powiecie zwoleńskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w powiecie zwoleńskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	12
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w powiecie zwoleńskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	13
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie zwoleńskim w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	14
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów Powiatu zwoleńskiego w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych.....	15
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	15
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	16
III. Analiza świadczonych usług społecznych	20
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców powiatu zwoleńskiego	27
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	27
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	29
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie Zwoleńskim.....	52
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	52
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	54
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	55
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w powiecie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	58

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	59
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie powiatu	60
Spis tabel	62
Spis wykresów	63

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI –wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – Computer Assisted Web Interview, ankieta online.

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja (DI) - rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

Gmina - podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS – Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI – Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

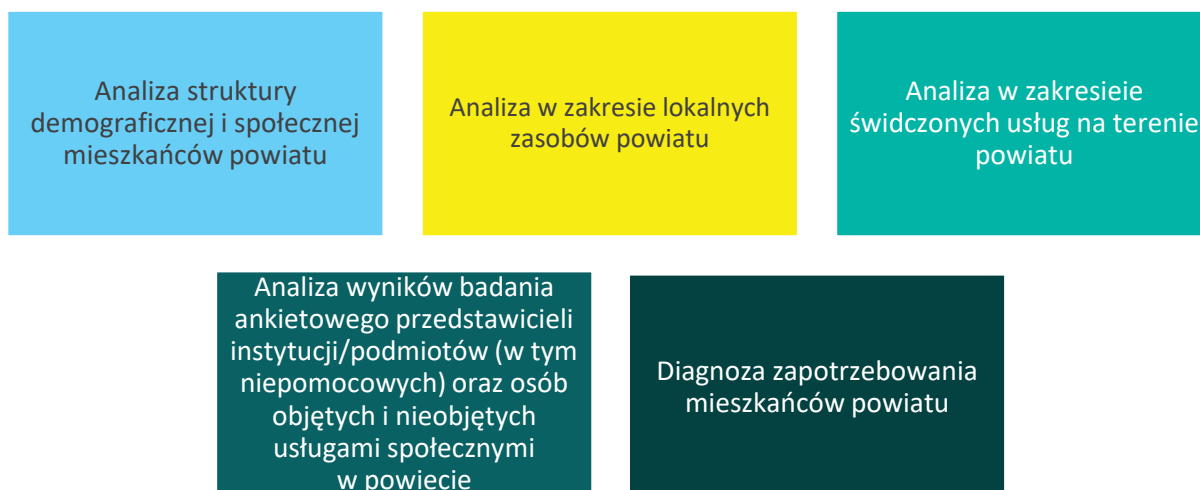
Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy powiatu zwoleńskiego. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w powiecie zwoleńskim oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Powiat zwoleński na koniec 2023 roku zamieszkiwało 34 288 osób, z czego 17 225 stanowiły kobiety, a 17 066 mężczyźni. Spośród ogółu ludności 6 386 mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym, 20 034 w wieku produkcyjnym, zaś 7 868 w wieku poprodukcyjnym.

II. Sytuacja gospodarcza powiatu

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej powiatu wynika, że jego dochody per capita były niższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych również była niższa od wskaźnika dla województwa.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

W powiecie zwoleńskim funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe, których liczba wynosiła 81, co stanowiło największą grupę w tej kategorii. Funkcjonowało także 25 Kół Gospodyń Wiejskich. Na terenie powiatu działał także warsztat terapii zajęciowej.

W powiecie zwoleńskim funkcjonowało 7 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, w tym: 1 PCPR, 5 OPS i 1 DPS. Na terenie powiatu działały również lokalne i powiatowe placówki wsparcia, takie jak: Dzienny dom senior+, uniwersytet trzeciego wieku, kluby seniora, placówki wsparcia dziennego (świetlice profilaktyczno-wychowawcze), schroniska dla bezdomnych.

W przypadku placówek niepomocowych w powiecie funkcjonowało na koniec 2023 roku: 5 bibliotek, placówki służby zdrowia, dom kultury oraz muzeum.

W 2023 roku gminy powiatu zwoleńskiego dysponowały 69 mieszkaniami komunalnymi, w tym 12 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 15 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwało 11 osób.

W ramach projektów gminy powiatu zwoleńskiego oferują usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej, oraz usługę asystenta osoby niepełnosprawnej.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez ośrodki pomocy społecznej w powiecie zwoleńskim wskazywała, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 roku ze świadczeń w tej formie skorzystało 676 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie

pieniężnej otrzymały 604 osoby. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej wsparcie uzyskiwały w przeważającej części kobiety oraz osoby w wieku 0–17 lat.

Wśród pięciu głównych powodów przyznawania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej w powiecie zwoleńskim w 2023 roku należy wymienić:

- bezrobocie, które dotknęło 292 rodziny
- niepełnosprawność, która wystąpiła u 276 rodzin
- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 236 rodzin
- ubóstwo, które dotknęło 212 rodzin
- potrzeba ochrony macierzyństwa, która dotyczyła 113 rodzin, w tym 104 rodzin wielodzietnych.

W 2023 roku OPS-y z powiatu zwoleńskiego przeprowadziły 1 412 wywiadów środowiskowych, które objęły 879 rodzin liczących łącznie 2 232 osoby. Praca socjalna została skierowana do 698 rodzin, w których znajdowały się łącznie 1 662 osoby. W tym samym roku zawarto 18 kontraktów socjalnych.

V. Charakterystyka usług społecznych dla **osób starszych** w powiecie zwoleńskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie powiatu liczba osób starszych w 2023 roku wynosiła 7 868, co stanowiło 22,95% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęto 161 rodzin spośród osób starszych, z czego 98 było jednoosobowych. Łącznie udzielone wsparcie dotyczyło 270 członków tych rodzin, co stanowiło 0,79% ogółu mieszkańców powiatu.

W gminach powiatu zwoleńskiego usługi opiekuńcze świadczone dla 65 osób na łączną kwotę 774 874 zł.

Na terenie powiatu znajdowało się placówki wsparcia dla osób starszych i były to:

- Dzienny dom senior+ (z 50 miejscami)
- 2 kluby seniora
- uniwersytet trzeciego wieku.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu zwoleńskiego dobrze wspierają osoby starsze (37% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Zarówno wśród beneficjentów usług społecznych jak i mieszkańców niekorzystających przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminy powiatu zwoleńskiego osobom starszym są niewystarczające. Beneficjenci usług społecznych w 26% ocenili je jako wystarczające, zaś w 29% jako niewystarczające. Mieszkańcy niekorzystający z usług byli bardziej krytyczni w swojej

ocenie 34% z nich uznało, że usługi oferowane osobom starszym są niewystarczające, a zaledwie 22% opowiedziało się za tym, że są wystarczające.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gmin powiatu zwoleńskiego jest trudne (37% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminach powiatu zwoleńskiego z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców powiatu zwoleńskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- całodobowe, stacjonarne ośrodki wsparcia.

VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w powiecie zwoleńskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w powiecie zwoleńskim zamieszkiwało 5 741 osób z niepełnosprawnościami.

W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 276 rodzin zamieszkujących gminy powiatu zwoleńskiego, w których żyło łącznie 495 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 7 osób na łączną kwotę 15 285 zł.

Z poziomu PCPR udzielono w 2023 r. następujących usług/dofinansowania:

- na pomoc w celu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 20 osobom na łączną kwotę 79 315 zł
- na turnusy rehabilitacyjne, w których wzięło udział 89 osób, na łączną kwotę 131 944 zł
- zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny dla 151 osób na łączną kwotę 277 763 zł
- w ramach programu „Aktywny samorząd” 35 świadczeń na łączną kwotę 132 383 zł. 35 osób z niepełnosprawnościami korzystało takiej formy wsparcia.

W powiecie zwoleńskim w 2023 roku:

- na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych przeznaczono 191 860 zł
- na zespoły orzekania o niepełnosprawności wydano 134 740 zł.

W ramach projektów gminy powiatu zwoleńskiego oferują usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej, oraz usługę asystenta osoby niepełnosprawnej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu zwoleńskiego dobrze wspierają osoby z niepełnosprawnościami (31% beneficjenci usług społecznych, 26% niekorzystający z nich).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminy powiatu zwoleńskiego dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (39% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gmin powiatu zwoleńskiego jest trudne (37% beneficjenci usług społecznych, 38% niekorzystający z nich).

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- działań rehabilitacyjnych
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dziennych ośrodków wsparcia.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- działania rehabilitacyjne.

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w powiecie zwoleńskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W 2023 roku bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 153 rodzinom, obejmującym 159 osób, co stanowiło 0,07% populacji. Świadczenie schronienia udzielono 64 osobom na łączną kwotę 644 314 zł.

Na terenie gminy funkcjonowały placówki wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności i były to schroniska dla osób bezdomnych prowadzone przez organizację pozarządową (łącznie dysponujące 89 miejscami).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu zwoleńskiego źle wspierają osoby w kryzysie bezdomności (26% beneficjenci usług społecznych, 26% niekorzystający z nich).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminy powiatu zwoleńskiego są niewystarczające (34% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gmin powiatu zwoleńskiego jest trudne (38% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gmin powiatu zwoleńskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- usług wspierających integrację społeczno-zawodową
- noclegowni, ogrzewalni
- pracy socjalnej
- punktów pomocy doraźnej.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- noclegownie, ogrzewalnie
- punkty pomocy doraźnej
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową
- praca socjalna.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w powiecie zwoleńskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w powiecie zwoleńskim wskazywała, że w 2023 roku 236 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystały w tym okresie 32 rodziny, w których funkcjonowało 50 osób.

Na przeciwdziałanie alkoholizmowi gminy przeznaczyły 704 637 zł, a na przeciwdziałanie narkomanii 12 500 zł. W 2023 roku przyznano 11 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 12 828 zł.

W obszarze usług dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w powiecie zwoleńskim funkcjonowały:

- dom pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych, prowadzony przez powiat, który zapewniał 77 miejsc
- warsztat terapii zajęciowej.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone dla 6 osób, na które przeznaczono 79 000 zł.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu zwoleńskiego źle wspierają osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (33% beneficjenci usług społecznych, 34% niekorzystający z nich).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminy powiatu zwoleńskiego są niewystarczające (42% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gmin powiatu zwoleńskiego jest trudne (42% beneficjenci usług społecznych, 42% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gmin powiatu zwoleńskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- dziennych ośrodków wsparcia
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- pomocy wolontariuszy.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w powiecie zwoleńskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS w 2023 roku, w powiecie zwoleńskim, zamieszkiwało 6 386 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 18,62% mieszkańców powiatu. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej w gminach i powiecie rodziny z dziećmi stanowiły 34,04% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach żyło łącznie 1 459 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 97 i stanowiło 28,61% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 122 i stanowiło 36% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 69 i stanowiło 20,35% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 33 i stanowiło 9,73% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 14 i stanowiło 4,13% wszystkich rodzin, rodzin z 6 dziećmi była 1 i stanowiła 0,29% wszystkich rodzin, rodzin z 7 i więcej dzieci było 3 i stanowiło 0,88% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 98 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 322 osoby.

Na terenie powiatu funkcjonowały placówki wsparcia dla rodzin z dziećmi i były to 2 placówki wsparcia dziennego (świetlice profilaktyczno-wychowawcze).

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu zwoleńskiego źle wspierają rodziny z dziećmi (29% beneficjenci usług społecznych, 29% niekorzystający z nich).

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminy powiatu zwoleńskiego są wystarczające (31% beneficjenci usług społecznych, 26% niekorzystający z nich).

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gmin powiatu zwoleńskiego jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest łatwe (28% badanych) niż jest trudne (27% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (30% badanych uznało, że jest trudne, a 28% badanych, że jest łatwe).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gmin powiatu zwoleńskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- poradnictwa, warsztatów, terapii
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci,
- pracy socjalnej
- wsparcia rodzin w formie pieczy zastępczej.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie zwoleńskim w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Większa część przedstawicieli badanych instytucji w gminach powiatu nie ma wiedzy o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji.

Większość badanych podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników w ich instytucjach pożądanym jest rozwój usług społecznych dla grup: cudzoziemcy i uchodźcy, osoby starsze, rodziny z dziećmi, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS, osoby z niepełnosprawnościami (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w powiecie zwoleńskim to: brak środków finansowych oraz brak wystarczających zasobów kadrowych (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – 40% gotowe do 50% niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – 10% gotowe do 70% niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 10% gotowe do 60% niegotowe.

Wszyscy badani słyszeli idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS), i tę ideę oceniają neutralnie. Przedstawiciele badanych instytucji stwierdzili, że w ich powiecie nie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych lub że nie mają wiedzy na ten temat.

Zaledwie część badanych przyznała, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe zaś ich doświadczenia we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW POWIATU ZWOLEŃSKIEGO W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców powiatu zwoleńskiego wynosiła 34 288 osób. Przyrost naturalny w powiecie był ujemny i kształtował się na poziomie -142 osób w 2023 roku. Saldo migracyjne również było ujemne i wyniosło -90 osób. W strukturze demograficznej przeważały kobiety, które stanowiły 51,75% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w powiecie zwoleńskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	34 288	88 998
Gęstość zaludnienia	59,8	281,6
Przyrost naturalny	-142	-229
Saldo migracji	-90	237
Kobiety na 100 mężczyzn	101	104
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	6 386, 18,62%	17 872, 19,54%
w tym K	3 049	9 177
w tym M	3 337	8 695
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	20 034, 58,43%	51 577, 57,71%
w tym K	9 063	24 155
w tym M	10 971	27 402
Liczba i % osób 65+	7 868, 22,95%	19 569, 22,74%
w tym K	5 113	12 762
w tym M	2 755	6 807

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 40 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla powiatu w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 72 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 124 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym

- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 30,1%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 22,95%, w tym dla kobiet 14,91%, a dla mężczyzn 8,03%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w powiecie zwoleńskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu w zł.	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark) w zł.
Dochody powiatu per capita	6 934,19 zł	7 233,32 zł
Dochody własne powiatu per capita	1 925,55 zł	3 160,40 zł
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	80	112,7

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą powiecie zwoleńskim w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody powiatu per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji powiatu, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynikało, że dochody powiatu per capita były niższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych również była niższa niż wskaźnik dla województwa.

Tabela 3. Kapitał społeczny w powiecie zwoleńskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	81	283,5
NGO/ 1000 mieszk.	2,36	3,32
Frekwencja w wyborach samorządowych	59,3%	56,86%
Frekwencja w wyborach parlamentarnych	68,9%	74,71%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące powiatu zwoleńskiego w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców powiatu w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźnika dotyczącego NGO był on niższy od średniej województwa, natomiast w zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość wskaźnika wyborów samorządowych była wyższa od średniej wojewódzkiej, zaś niższa w wyborach parlamentarnych.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W powiecie zwoleńskim funkcjonowało 7 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie powiatu zwoleńskiego

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania w zł.	Sposób finansowania
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Wojska Polskiego 78, 26- 700 Zwoleń	Starostwo powiatowe	12	2 758 732 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Plac Partyzantów 28, 26-713 Kazanów	Urząd gminy	3	4 438 257 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Bolesława Prusa 2A, 26-720 Policzna	Urząd gminy	15	1 134 331 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Przytek BN, 26- 704 Przytek	Urząd gminy	7	6 455 765 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Tczów 124, 26- 706 Tczów	Urząd gminy	6	4 609 671 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Plac Kochanowskiego 1, 26-700 Zwoleń	Urząd gminy	28	10 709 090 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Dom Pomocy Społecznej w Gródku	Gródek 26, 26-720 Policzna	Starostwo powiatowe	52	5 186 178 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych JOPS powiatu zwoleńskiego.

Zapewniały one szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tych jednostek. Z analizy powyższych danych wynika, że na terenie powiatu zwoleńskiego funkcjonują 1 PCPR, 5 OPS, 1 DPS. Na terenie powiatu zwoleńskiego funkcjonują także inne jednostki wsparcia: Dzienny dom senior+, uniwersytet trzeciego wieku, kluby seniora, placówki wsparcia dziennego (świetlice profilaktyczno-wychowawcze), schronisko dla bezdomnych.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu zwoleńskiego

	Koło gospodyń wiejskich	Organizacja pozarządowe	Spółdzielnia socjalna	Zakład Aktywności Zawodowej	Centrum Integracji Społecznej	Klub integracji Społecznej	Warsztat Terapii Zajęciowej
Suma (powiat zwoleński)	21	81	0	0	0	0	1
Kazanów	5	12	0	0	0	0	0
Policzna	1	12	0	0	0	0	1
Przyłek	4	15	0	0	0	0	0
Tczów	5	7	0	0	0	0	0
Zwoleń	6	35	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W powiecie zwoleńskim funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe, których liczba wynosiła 81, co stanowiło największą grupę w tej kategorii. Funkcjonowało także 25 Kół Gospodyń Wiejskich. Na terenie powiatu działał także warsztat terapii zajęciowej.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie powiatu zwoleńskiego według rodzaju prowadzonej działalności

	LICZBA ZAREJESTROWANYCH NGO /SUMA NGO Z WSKAZANĄ DZIAŁALNOŚCIĄ	SPORT	KULTURA	EDUKACJA	ZDROWIE	POMOC SPOŁECZNA	BEZPIECZEŃSTWO	ROZWÓJ LOKALNY	EKOLOGIA	DEMOKRACJA	WSPARCIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	RYNEK PRACY	DZIAŁ MIĘDZYNARODOWA	NAUKA TECHNIKA	BRANŻOWE	RELIGIA
Suma (powiat zwoleński)	81	17	5	5	2	0	32	6	1	1	1	3	1	0	0	0
Kazanów	12	2	0	0	0	0	8	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Policzna	12	2	1	0	1	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Przyłek	15	3	1	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tczów	7	1	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zwoleń	35	9	3	5	1	0	7	4	1	1	1	3	1	0	0	0

Źródło: Źródło: Opracowanie własne IBC na podstawie danych x [dostęp 1.12.2024].

W powiecie zwoleńskim w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 81 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 74 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie powiatu były te o charakterze bezpieczeństwa, sportowym, rozwoju lokalnego.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie powiatu zwoleńskiego

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone Usługi
Gminna Instytucja Kultury pn. Gminna Biblioteka Publiczna w Kazanowie	Plac Partyzantów 5, 26-713 Kazanów	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Zajęcia kulturalne, edukacyjne, czytelnictwo
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kazanowie Ośrodek Zdrowia w Kazanowie	ul. Kościelna 50, 26-713 Kazanów	Urząd gminy podmiot prywatny	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne
Gminna Biblioteka Publiczna w Policznie	ul. Bolesława Prusa 4, 26-720 Policzna	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Placówki służby zdrowia ¹	Gmina Policzna	Urząd gminy, podmiot prywatny	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	Przytyk 30A, 26-704 Przytyk	Jednostka samorządowa	Brak danych	Brak danych	Usługi medyczne
Gminna Biblioteka Publiczna w Przytyku	Lipiny 30, 26-704 Przytyk	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Gminna Biblioteka Publiczna w Tczowie z filią w Bartodziejach	Tczów 124, 26-706 Tczów	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminy Tczów	Tczów 28, 26-706 Tczów.	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne
Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Jana Kochanowskiego	Aleja Jana Pawła II 6a, 26-700 Zwolen	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Muzeum Regionalne w Zwoleniu	ul. Kard. Wyszyńskiego 30, 26-700 Zwolen	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Dom Kultury w Zwoleniu	Aleja Jana Pawła II 6, 26-700 Zwolen	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Placówki służby zdrowia ²	Gmina Zwolen	Urząd Gminy, podmioty prywatne	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędów gmin na terenie powiatu zwoleńskiego.

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie powiatu zwoleńskiego. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawiony podmiot realizuje różnorodne zadania w zakresie kultury,

¹ Szczegółowe informacje na temat placówek służby zdrowia na terenie gminy można znaleźć pod linkiem: <https://policzna.ugm.pl/dla-mieszkanow/opieka-zdrowotna/> (Dostęp 18.12.2024 r.)

² Szczegółowy wykaz placówek służby zdrowia w gminie Zwolen można znaleźć pod linkiem: <https://lekarzebezkolejki.pl/placowki/zwolen-2/mazowieckie> (Dostęp 18.12.2024 r.)

edukacji, ochrony zdrowia. Z przedstawionych powyżej danych wynika, że na terenie powiatu zwoleńskiego funkcjonowało: 5 bibliotek, placówki służby zdrowia, dom kultury oraz muzeum.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminach powiatu zwoleńskiego w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie zwoleńskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	1 235	2 026
- świadczenia pieniężne	604	1 254
- świadczenia niepieniężne	676	1 162
Liczba rodzin	845	1 975
Liczba osób w rodzinach	2 059	3 996

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej w gminach powiatu zwoleńskiego (MRiPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie zwoleńskim w 2023 r w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	43,69%	36,05%
- w wieku produkcyjnym	41,26%	44,71%
- w wieku poprodukcyjnym	15,05%	19,24%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	52,18%	49,49%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	47,82%	50,51%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej w gminach powiatu zwoleńskiego (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS-y w powiecie zwoleńskim pokazywała, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w formie niepieniężnej skorzystało 676 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymały 604 osoby. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej wsparcie uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku 0–17 lat.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie zwoleńskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców powiatu
Ubóstwo	212	493	25,09%	23,94%
Sieroctwo	0	0	0%	0%
Bezdomność	16	17	1,89%	0,83%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	113	617	13,37%	29,97%
- w tym wielodzietność	104	585	12,31%	28,41%
Bezrobocie	292	725	34,56%	35,21%
Niepełnosprawność	276	495	32,66%	24,04%
Długotrwała lub ciężka choroba	236	471	27,93%	22,88%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	99	360	11,72%	17,48%
- w tym rodziny niepełne	39	121	4,62%	5,88%
- w tym rodziny wielodzietne	18	100	2,13%	4,86%
Przemoc domowa	1	1	0,12%	0,05%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%
Alkoholizm	32	50	3,79%	2,43%
Narkomania	0	0	0%	0%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	8	9	0,95%	0,44%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	16	29	1,89%	1,41%
Sytuacja kryzysowa	1	5	0,12%	0,24%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej³, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród pięciu głównych powodów przyznawania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej w powiecie zwoleńskim w 2023 roku należało wymienić następujące:

- bezrobocie, które dotknęło 292 rodziny
- niepełnosprawność, która wystąpiła u 276 rodzin
- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 236 rodzin
- ubóstwo, które dotknęło 212 rodzin

³ Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

- potrzeba ochrony macierzyństwa, która dotyczyła 113 rodzin, w tym 104 rodziny wielodzietnych.

W 2023 roku z pomocy świadczonej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w powiecie zwoleńskim skorzystała 1 osoba z 1 rodziny, obejmując łącznie 1 osobę.

Tabela 11. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w powiecie zwoleńskim 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	1	275
- świadczenia pieniężne	1	193
- świadczenia niepieniężne	0	101
Liczba rodzin	1	287
Liczba osób w rodzinach	1	504

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCPR powiatu zwoleńskiego (MRIPS-03R).

Tabela 12. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w 2023 r w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	0%	9,29%
- w wieku produkcyjnym	100%	84,2%
- w wieku poprodukcyjnym	0%	6,51%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	0%	44,8%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	100%	55,2%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCPR powiatu zwoleńskiego (OZPS).

Struktura pomocy udzielanej przez PCPR w powiecie zwoleńskim pokazuje, że dominującą formą wsparcia były świadczenia pieniężne. W 2023 roku z takiej pomocy skorzystała 1 osoba.

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 195 osobom na łączną kwotę 1 289 182 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymały 174 osoby na sumę 1 201 323 zł
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 21 osobom na kwotę 87 859 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 134 osobom na łączną kwotę 305 205 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 134 zasiłki o wartości 269 489 zł
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 11 zasiłków na łączną kwotę 12 828 zł
- z tytułu niepełnosprawności udzielono 7 zasiłków na sumę 15 285 zł
- z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego przyznano 3 świadczenia na sumę 1 940 zł.

PCPR w powiecie zwoleńskim udzielił pomocy w zakresie usamodzielniania się pełnoletnich osób opuszczających pieczę zastępczą 1 osobie na łączną kwotę 10 287 zł, w tym:

- pomoc pieniężną na usamodzielnienie udzielono 1 osobie na kwotę 3 674 zł
- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki udzielono 1 osobie na kwotę 6 613 zł.

W 2023 roku gminy powiatu zwoleńskiego udzieliły wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymało 13 osób na łączną kwotę 48 400 zł. Ponadto sprawienie pogrzebu zostało zrealizowane w formie 3 świadczeń na łączną kwotę 13 456 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 366 osobom na łączną kwotę 245 351 zł.

W 2023 roku gminy powiatu zwoleńskiego udzieliły wsparcia w postaci dodatku energetycznego 8 gospodarstwom domowym, na co przeznaczono łącznie 11 100 zł. Dodatkowo powiat przyznał dodatki mieszkaniowe 67 gospodarstwom domowym, na co przeznaczono łącznie 228 747 zł. Gminy w powiecie zwoleńskim przeznaczyły w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 31 966 878 zł, w tym w budżecie OPS 27 347 114 zł. Powiat przekazał na potrzeby pomocy społecznej kwotę 8 282 750 zł, z czego budżet PCPR wyniósł 2 758 732 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gminy powiatu zwoleńskiego dysponowały 69 mieszkaniami komunalnymi, w tym 12 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 15 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwało 11 osób.

Na terenie powiatu funkcjonował dom pomocy społecznej zapewniający 77 miejsc, z których korzystało 86 osób. W sumie zatrudniał on 52 osoby. Łączny koszt funkcjonowania tej placówki wyniósł 5 186 178 zł. W 2023 roku gminy przeznaczyły na pobyt w domu pomocy społecznej dla 43 osób kwotę 1 615 961 zł.

3. Praca socjalna

W 2023 roku ośrodki pomocy społecznej z powiatu zwoleńskiego przeprowadziły 1 412 wywiadów środowiskowych, które objęły 879 rodzin, liczących łącznie 2 232 osoby. Praca socjalna została skierowana do 698 rodzin, w których znajdowały się łącznie 1 662 osoby. W tym samym roku zawarto 18 kontraktów socjalnych.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie powiatu liczba osób starszych w 2023 roku wynosiła 7 868, co stanowiło 22,95% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęto 161 rodzin spośród osób starszych, z czego 98 było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 270 członków tych rodzin, co stanowiło 0,79% ogółu mieszkańców powiatu.

W gminach powiatu zwoleńskiego usługi opiekuńcze świadczone dla 65 osób na łączną kwotę 774 874 zł.

Na terenie powiatu znajdowało się placówki wsparcia dla osób starszych i były to:

- Dzienny dom senior+ (z 50 miejscami)
- 2 kluby seniora
- uniwersytet trzeciego wieku.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w powiecie zwoleńskim zamieszkiwało 5 741 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 276 rodzin zamieszkujących gminy powiatu zwoleńskiego, w których żyło łącznie 495 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 7 osób na kwotę 15 285 zł.

Z poziomu PCPR udzielono w 2023 r. następujących usług/dofinansowania:

- na pomoc w celu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 20 osobom na łączną kwotę 79 315 zł
- na turnusy rehabilitacyjne, w których wzięło udział 89 osób, na łączną kwotę 131 944 zł
- zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny dla 151 osób na łączną kwotę 277 763 zł
- w ramach programu „Aktywny samorząd” 35 świadczeń na łączną kwotę 132 383 zł. 35 osób z niepełnosprawnościami korzystało takiej formy wsparcia.

W powiecie zwoleńskim w 2023 roku:

- na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych przeznaczono 191 860 zł
- na zespoły orzekania o niepełnosprawności wydano 134 740 zł.

W ramach projektów gminy powiatu zwoleńskiego oferują usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej, oraz usługę asystenta osoby niepełnosprawnej.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W 2023 roku bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 16 rodzinom, obejmując 17 osób, co stanowiło 0,05% populacji. Świadczenie schronienia udzielono 11 osobom na łączną kwotę 93 677 zł.

Na terenie gminy funkcjonowały placówki wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności i były to schroniska dla osób bezdomnych prowadzone przez organizację pozarządową (łącznie dysponujące 89 miejscami).

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w powiecie zwoleńskim wskazywała, że w 2023 roku 236 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystały 32 rodziny, w których funkcjonowało 50 osób.

Na przeciwdziałanie alkoholizmowi gminy przeznaczyły 704 637 zł, a na przeciwdziałanie narkomanii 12 500 zł. W 2023 roku przyznano 11 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 12 828 zł.

W obszarze usług dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w powiecie zwoleńskim funkcjonowały:

- dom pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych, prowadzony przez powiat, który zapewniał 77 miejsc
- warsztat terapii zajęciowej.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone dla 6 osób, na które przeznaczono 79 000 zł.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS w 2023 roku w powiecie zwoleńskim zamieszkiwało 6 386 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 18,62% mieszkańców powiatu. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej w gminach i powiecie rodziny z dziećmi stanowiły 34,04% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach żyło łącznie 1 459 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 97 i stanowiło 28,61% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 122 i stanowiło 36% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 69 i stanowiło 20,35% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 33 i stanowiło 9,73% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 14 i stanowiło 4,13% wszystkich rodzin, rodzin z 6 dziećmi była 1 i stanowiła 0,29% wszystkich rodzin, rodzin z 7 i więcej dziećmi było 3 i stanowiło 0,88% wszystkich rodzin.

W 2023 roku pomocą społeczną objęto 98 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 322 osoby.

W 2023 roku w gminach powiatu zwoleńskiego świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” otrzymało 551 dzieci, co wiązało się z kosztem 326 268 zł. Świadczenie w formie posiłku przyznano 596 osobom, co dotyczyło 327 rodzin, w których żyło 1 317 osób. Na ten cel przeznaczono 357 073 zł.

W ramach systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej pracą 6 asystentów rodziny objęto 62 rodziny. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 549 985 zł.

W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 18 758 151 zł. W gminach powiatu zwoleńskiego w 2023 roku na świadczenie wychowawcze wydano 10 000 zł. Na wspieranie rodziny w powiecie zwoleńskim przeznaczono 373 698 zł.

Na tworzenie i funkcjonowanie żłobków wydano 258 663 zł.

Na terenie powiatu funkcjonowały placówki wsparcia dla rodzin z dziećmi i były to 2 placówki wsparcia dziennego (świetlice profilaktyczno-wychowawcze).

9. Uchodźcy

Tabela 13 przedstawia szczegółowe dane dotyczące pomocy udzielanej cudzoziemcom w powiecie zwoleńskim w 2023 roku, z podziałem na różne grupy beneficjentów, w zależności od ich statusu prawnego. Zestawienie uwzględnia zarówno świadczenia pieniężne na utrzymanie i naukę języka polskiego, jak i inne formy wsparcia, takie jak praca socjalna, poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne oraz pomoc w załatwianiu spraw urzędowych. Dane te pozwalają ocenić skalę pomocy i grupy objęte wsparciem w kontekście różnorodnych potrzeb cudzoziemców.

Tabela 13. Pomoc dla cudzoziemców w powiecie zwoleńskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób/rodzin*, którym przyznano decyzją świadczenia	Kwota świadczeń w zł
Pomoc dla cudzoziemców ze statusem uchodźcy - ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, Pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	0	X
Pomoc dla cudzoziemców z ochroną uzupełniającą - ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, Pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	0	X
Pomoc dla cudzoziemców przybywających na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy (w związku z nadaniem statusu uchodźcy) – ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	0	X
Pomoc dla cudzoziemców przybywających na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy (w związku z udzieleniem ochrony uzupełniającej) – ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach	0	X

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCPR powiatu zwoleńskiego.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW POWIATU ZWOLEŃSKIEGO

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w styczniu i lutym 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców powiatu zwoleńskiego wyniosła 510 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

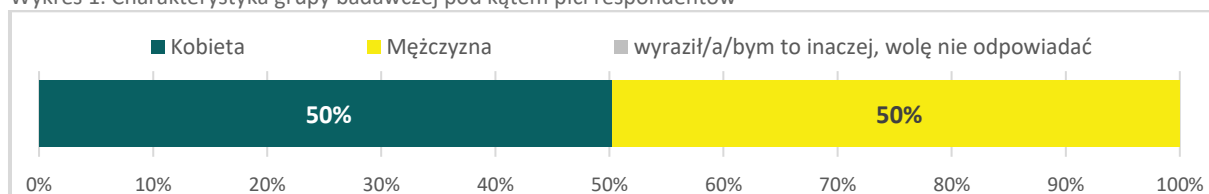
W badaniu mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

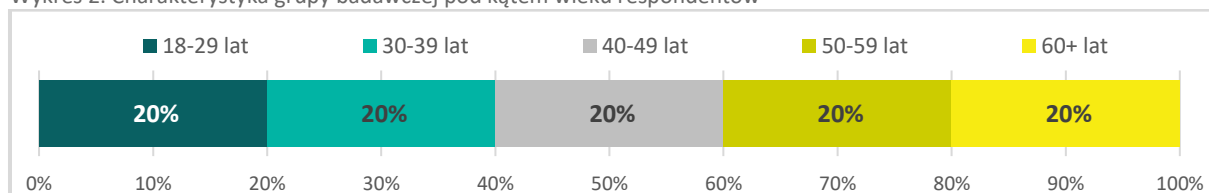
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu nie było przeważającej grupy respondentów pod kątem płci.

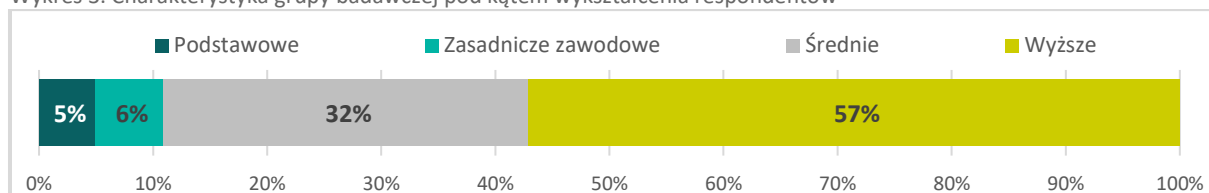
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

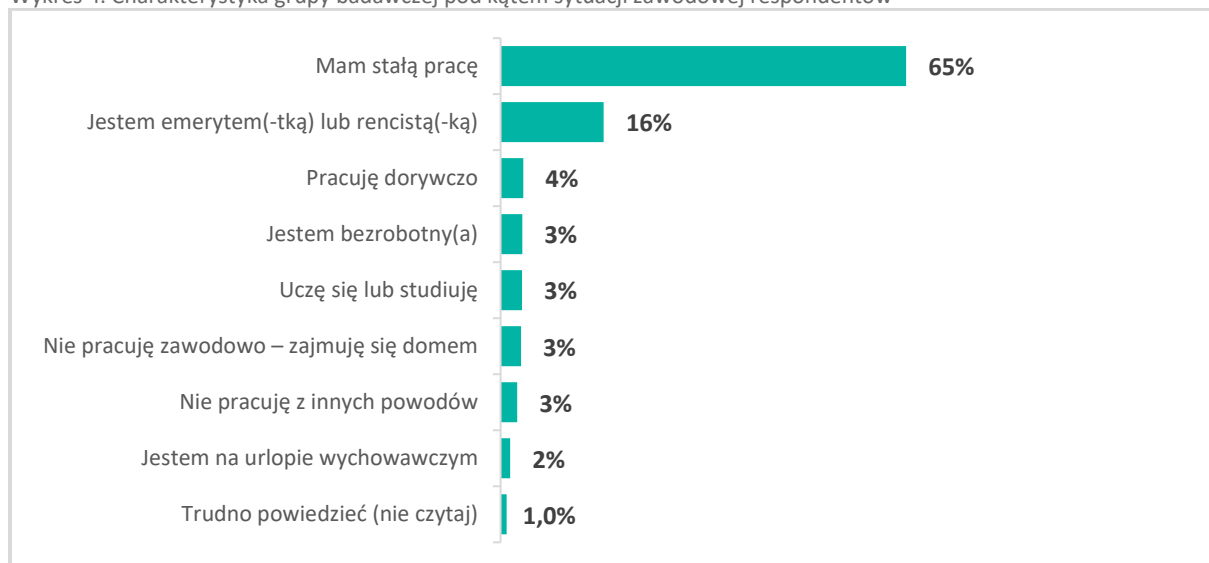
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów to dominującymi grupami byli ci z wykształceniem wyższym (57% badanych) i średnim (32% badanych).

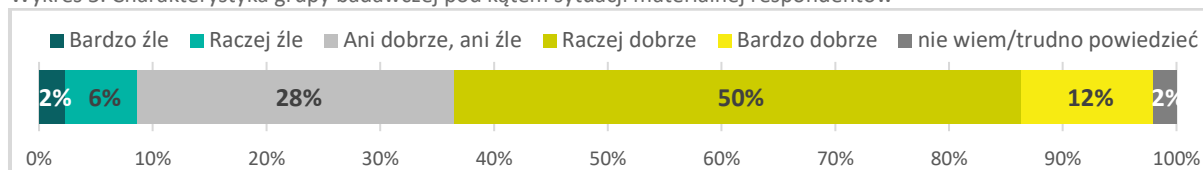
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeżeli chodzi o charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (65% badanych).

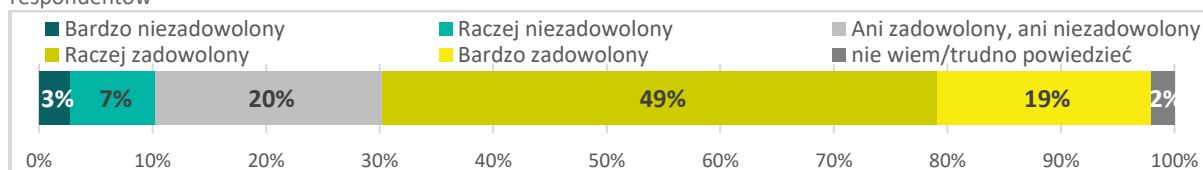
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (50% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (28% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

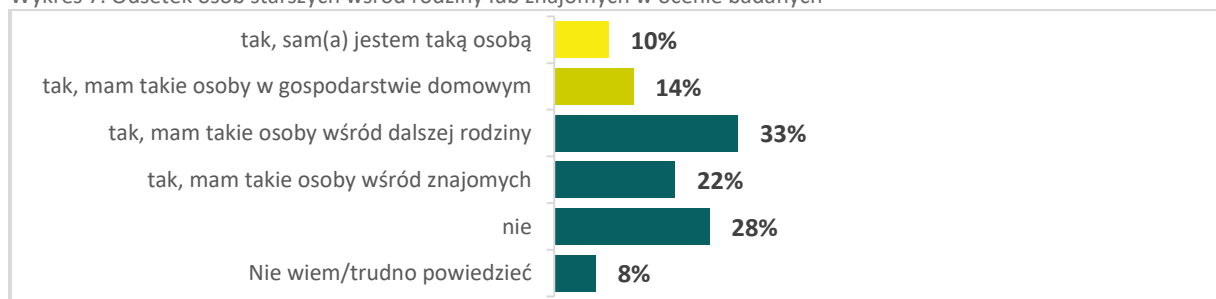
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (49% badanych) oraz bardzo zadowoleni (19% badanych) z zamieszkiwania na terenie gmin powiatu zwoleńskiego.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

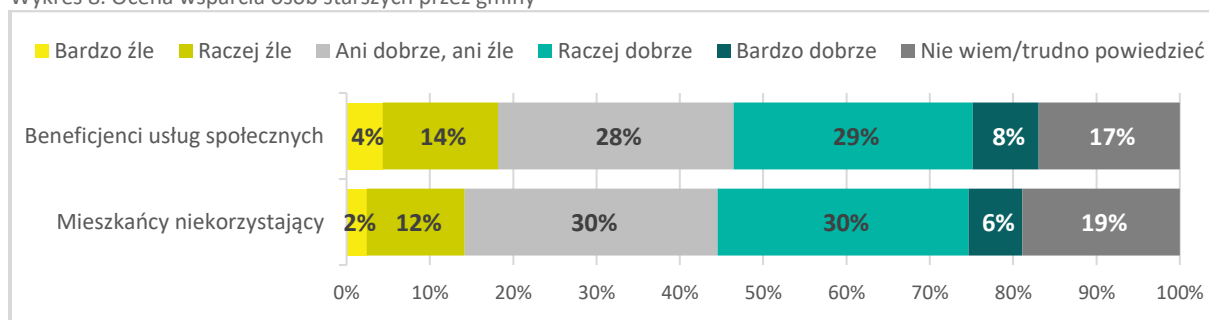
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców powiatu 10% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 14% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 33% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 22% wśród znajomych.

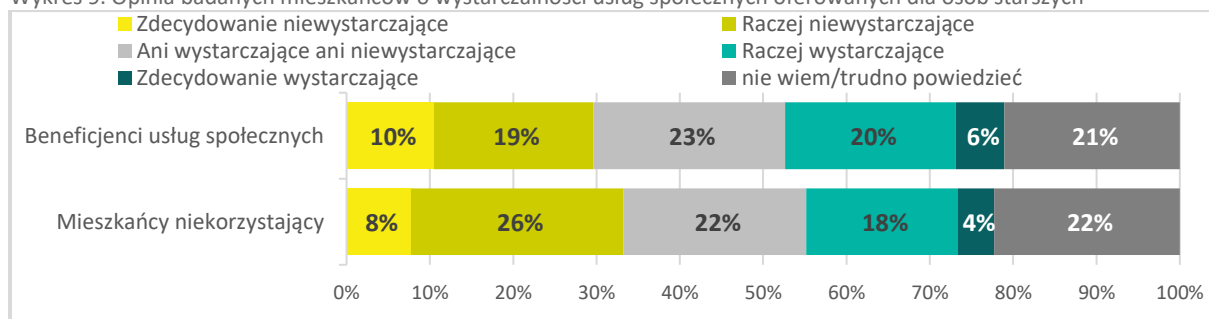
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminy

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu zwoleńskiego dobrze wspierają osoby starsze (37% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

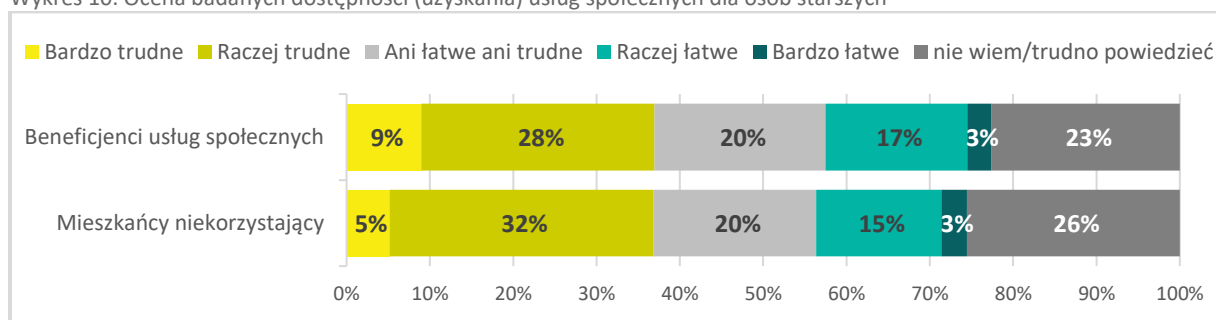
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zarówno wśród beneficjentów usług społecznych jak i mieszkańców niekorzystających przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminy powiatu zwoleńskiego osobom starszym są niewystarczające. Beneficjenci usług społecznych w 26% ocenili je jako wystarczające, zaś w 29% jako niewystarczające. Mieszkańcy niekorzystający z usług byli bardziej krytyczni w swojej ocenie 34% z nich uznało, że usługi oferowane osobom starszym są niewystarczające, a zaledwie 22% opowiedziało się za tym, że są wystarczające.

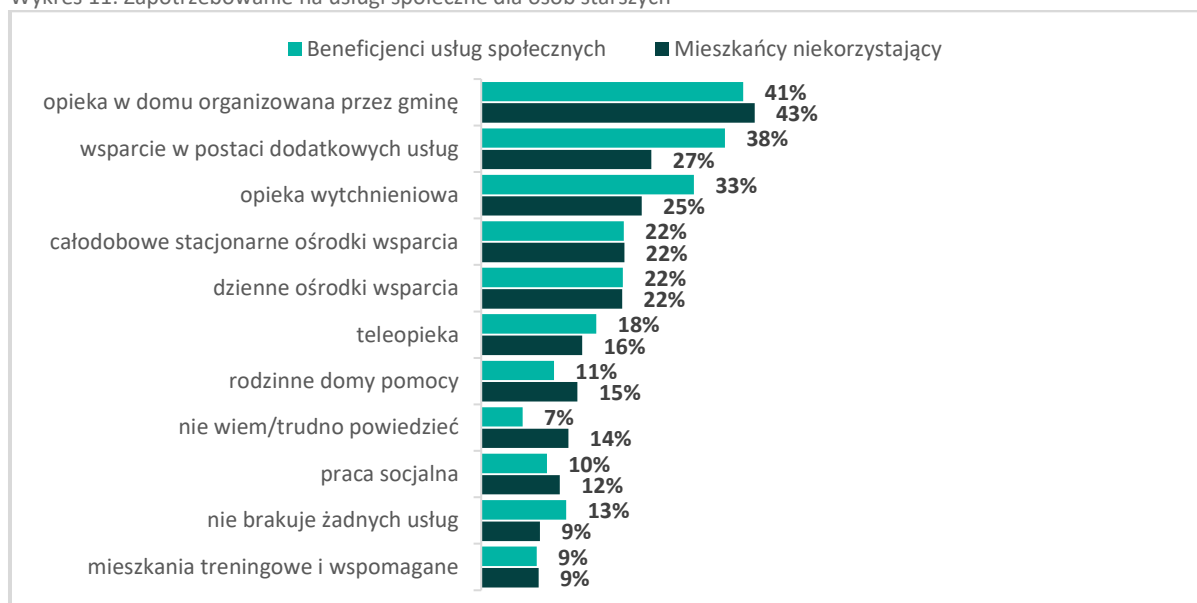
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gmin powiatu zwoleńskiego jest trudne (37% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców powiatu najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- całodobowe, stacjonarne ośrodki wsparcia.

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminach powiatu zwoleńskiego z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

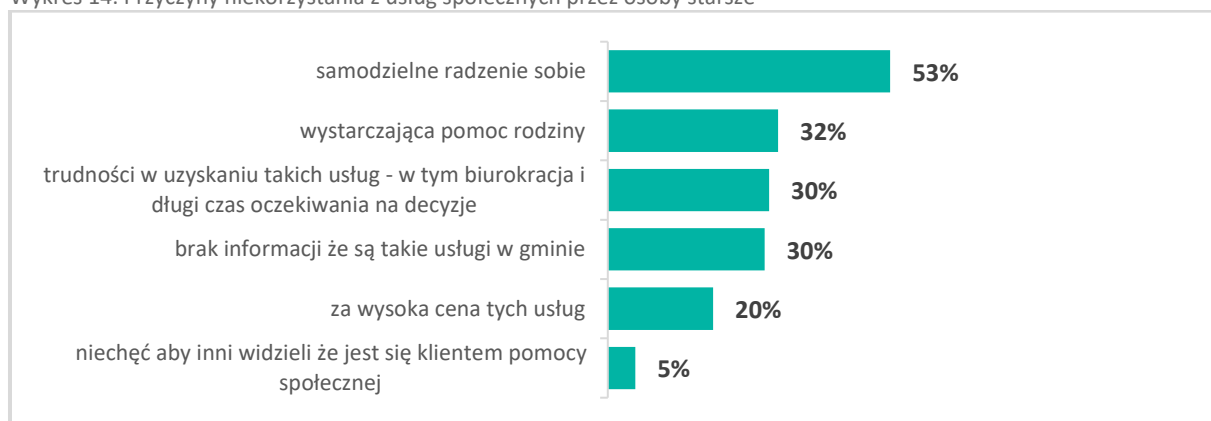
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gmin powiatu zwoleńskiego korzystający z usług społecznych są z nich zadowoleni (28% zadowolonych do 7% niezadowolonych).

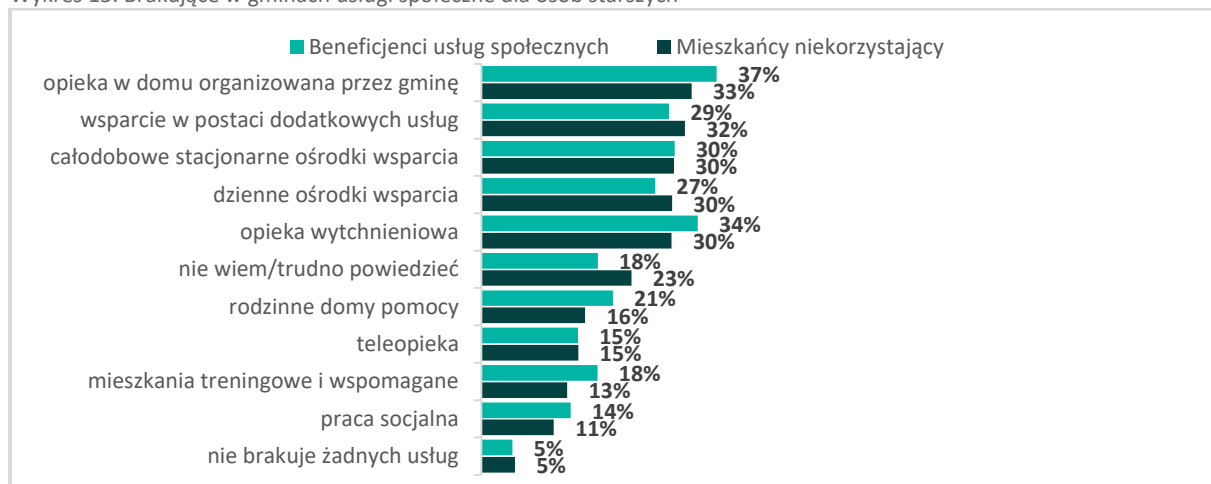
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (53% ankietowanych), wystarcza im pomoc rodziny (32% ankietowanych) oraz na trudności w uzyskaniu takich usług i brak informacji o takich usługach w gminie (po 30% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

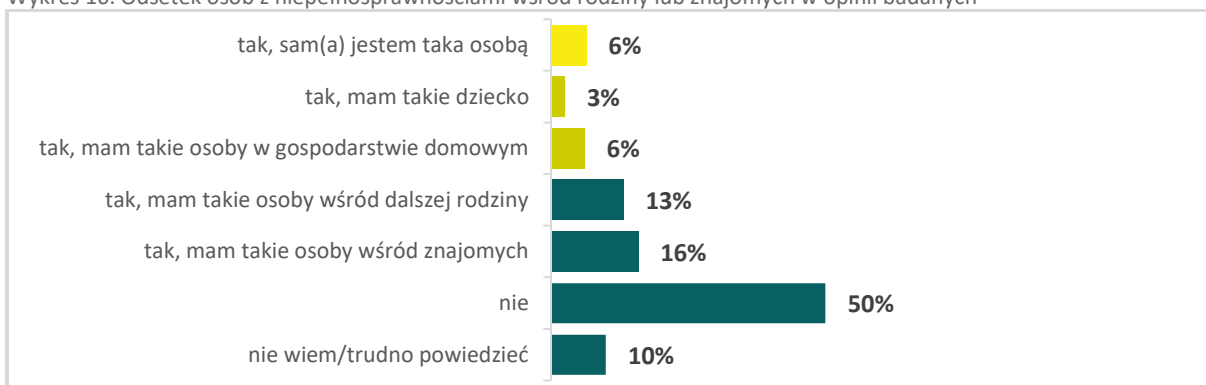
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- całodobowe, stacjonarne ośrodki wsparcia
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

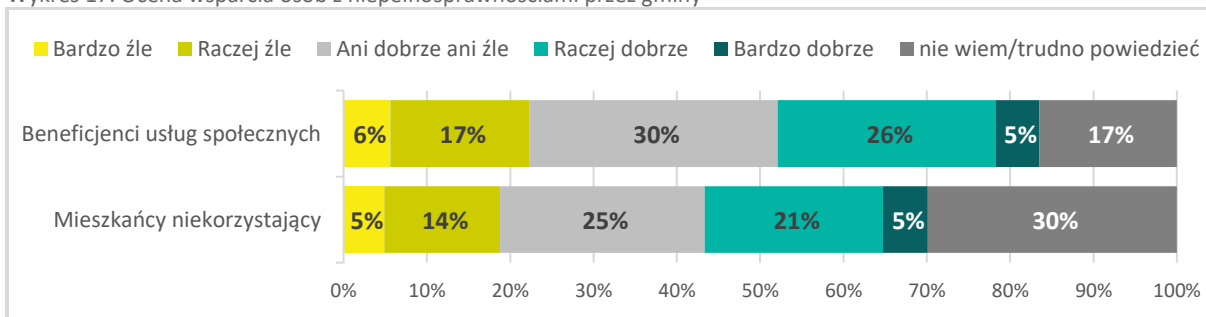
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców powiatu 6% spośród nich stanowiły os. z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 3% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 6% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 16% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

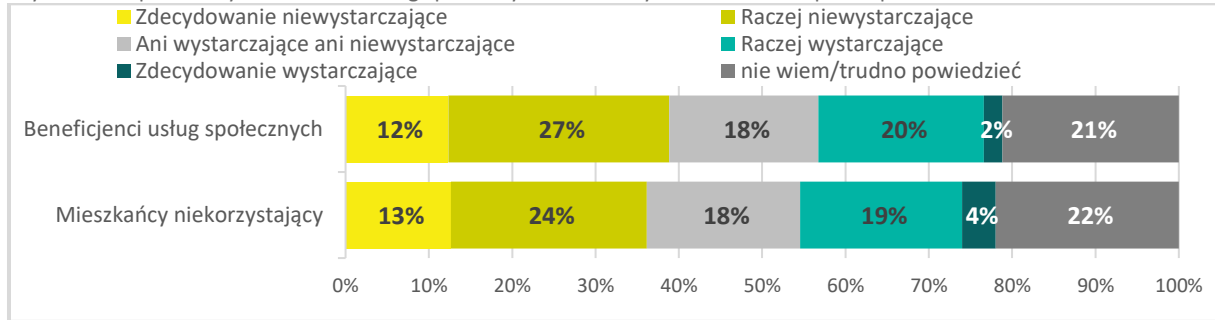
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminy

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu zwoleńskiego dobrze wspierają osoby z niepełnosprawnościami (31% beneficjenci usług społecznych, 26% niekorzystający z nich).

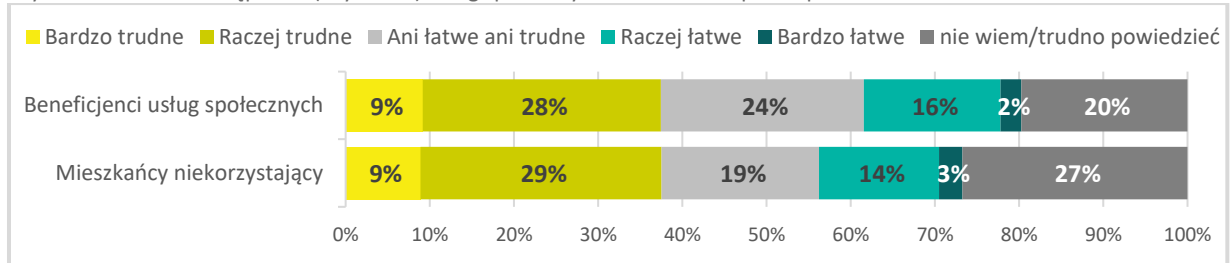
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminy powiatu zwoleńskiego dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (39% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

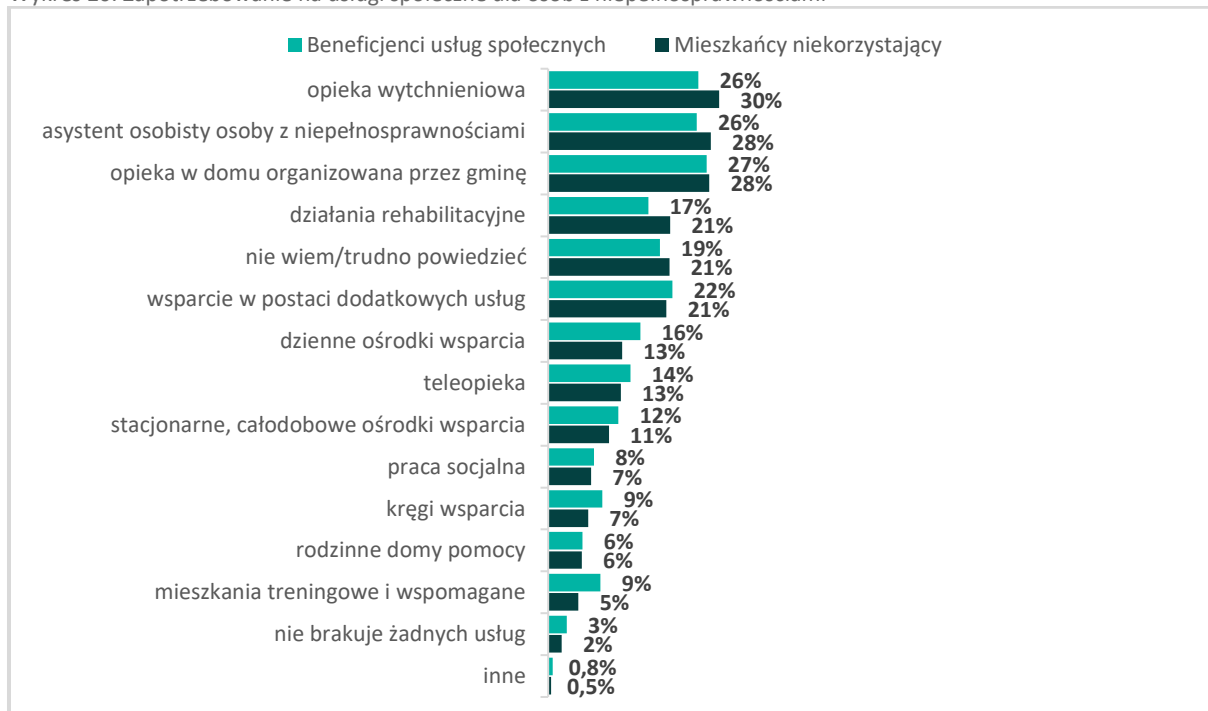
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gmin powiatu zwoleńskiego jest trudne (37% beneficjenci usług społecznych, 38% niekorzystający z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- działania rehabilitacyjne.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

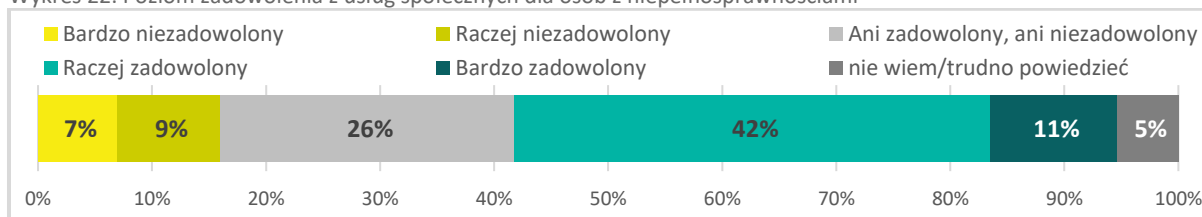

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- działań rehabilitacyjnych
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dziennych ośrodków wsparcia.

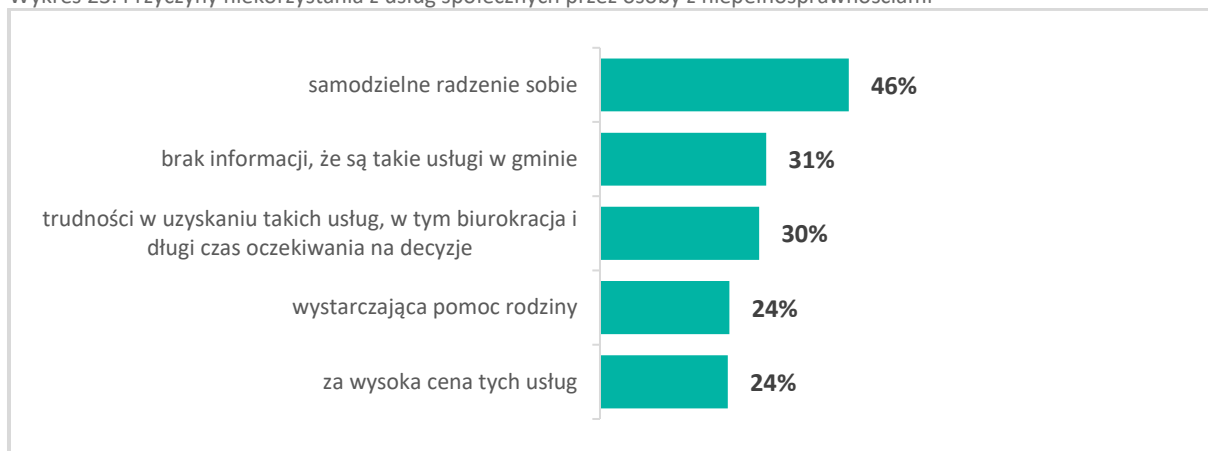
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gmin powiatu zwoleńskiego, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości jest z nich zadowolona (53% zadowolonych do 16% niezadowolonych).

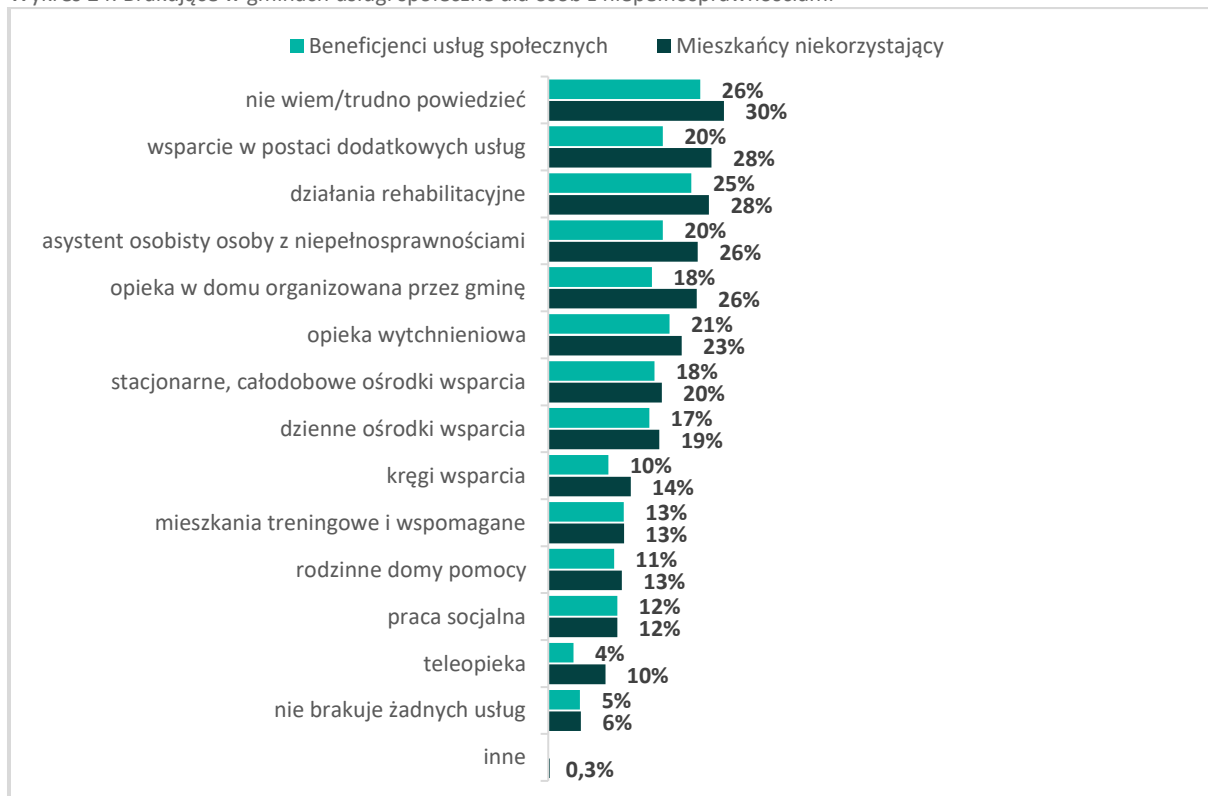
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie (46% badanych), brak informacji o świadczeniu takich usług w gminie (31% pytanych) oraz na trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (30% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

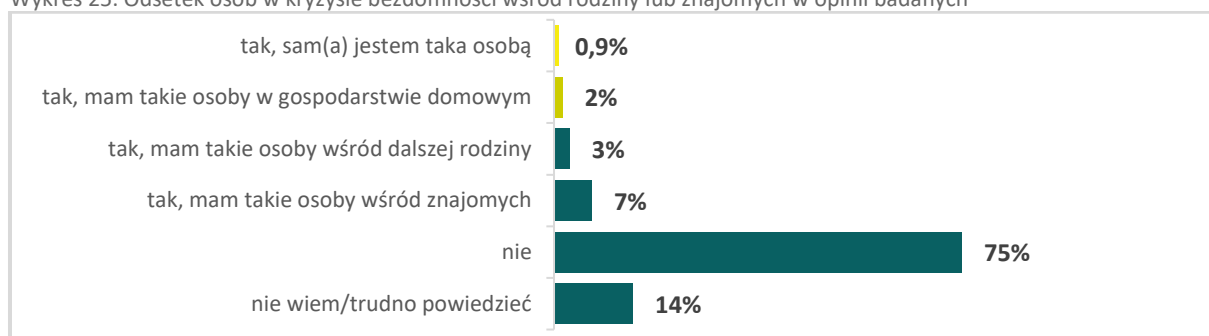
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- działań rehabilitacyjnych
- asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

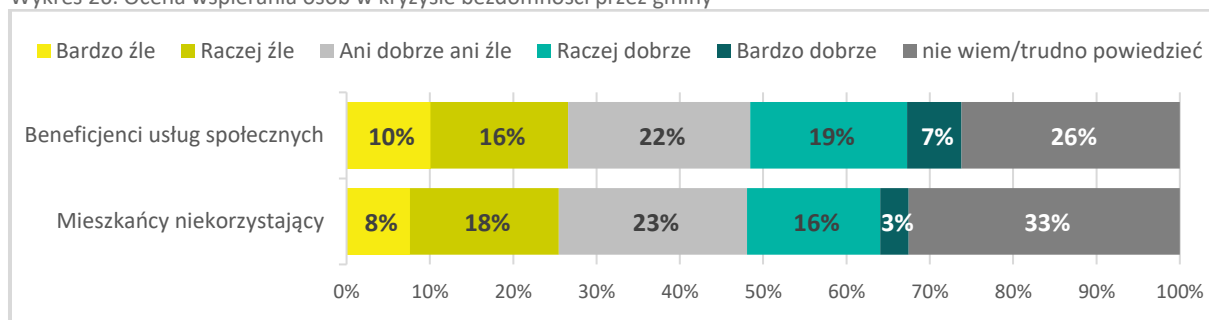
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego niespełna 1% spośród nich stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 2% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 3% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 7% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

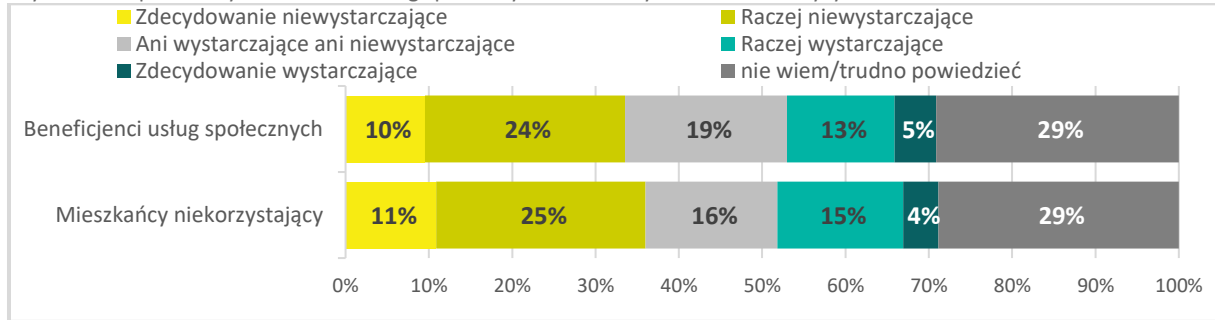
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminy

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu zwoleńskiego źle wspierają osoby w kryzysie bezdomności (26% beneficjenci usług społecznych, 26% niekorzystający z nich).

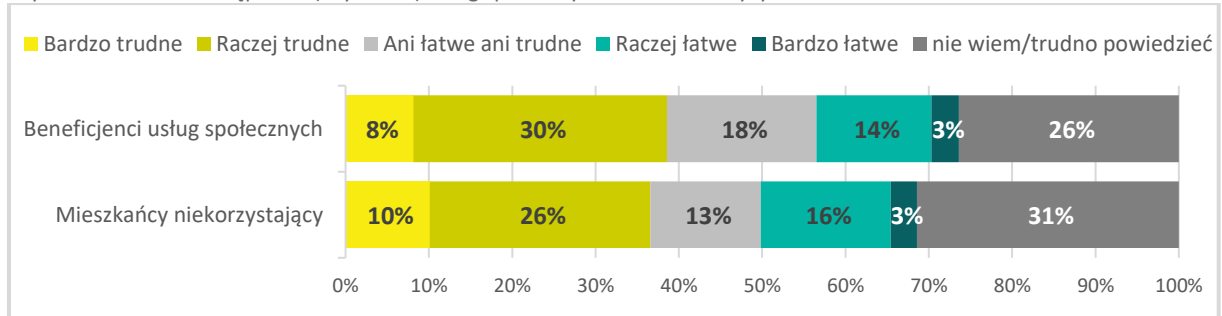
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminy powiatu zwoleńskiego są niewystarczające (34% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

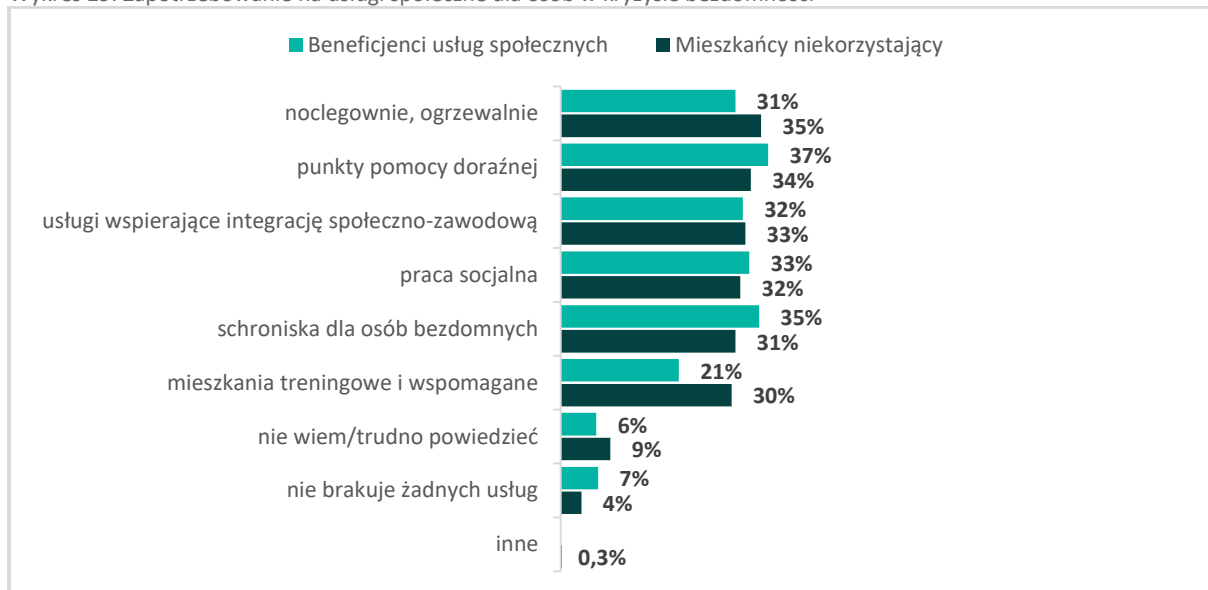
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gmin powiatu zwoleńskiego jest trudne (38% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

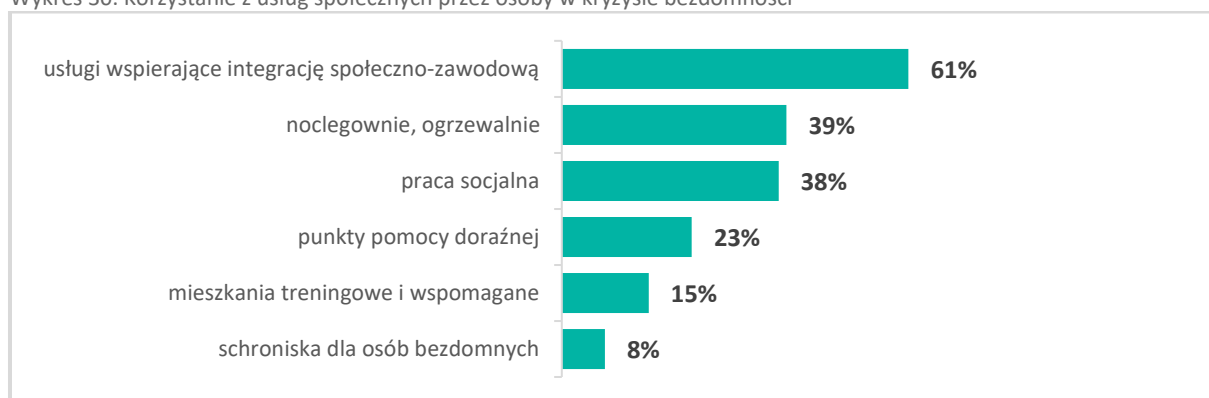

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- noclegownie, ogrzewalnie
- punkty pomocy doraźnej
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową
- praca socjalna.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności

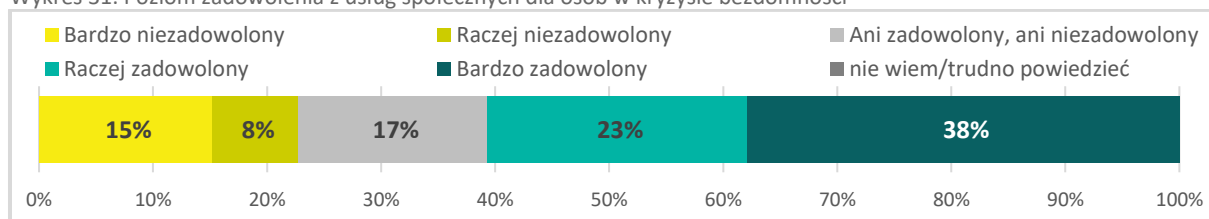

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gmin powiatu zwoleńskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- usług wspierających integrację społeczno-zawodową
- noclegowni, ogrzewalni
- pracy socjalnej
- punktów pomocy doraźnej.

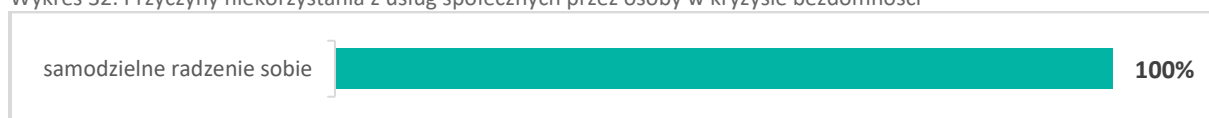
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyrazili opinię, że są z nich zadowolone.

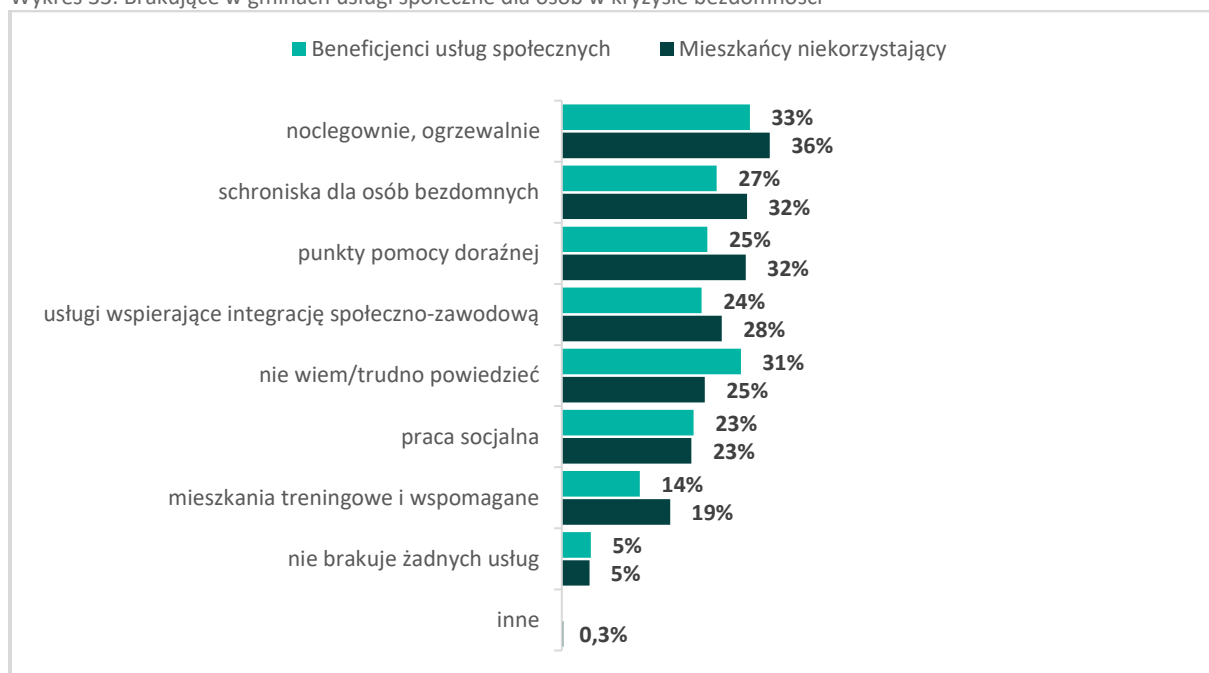
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności, które nie skorzystały z usług społecznych dla nich przeznaczonych jako przyczynę wskazywały, że samodzielnie sobie radzą.

Wykres 33. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

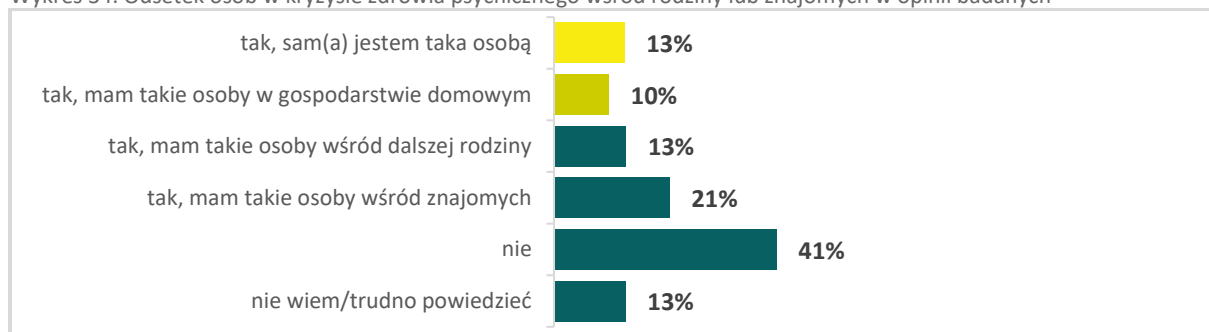
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegowni, ogrzewalni
- schronisk dla osób bezdomnych
- punktów pomocy doraźnej
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

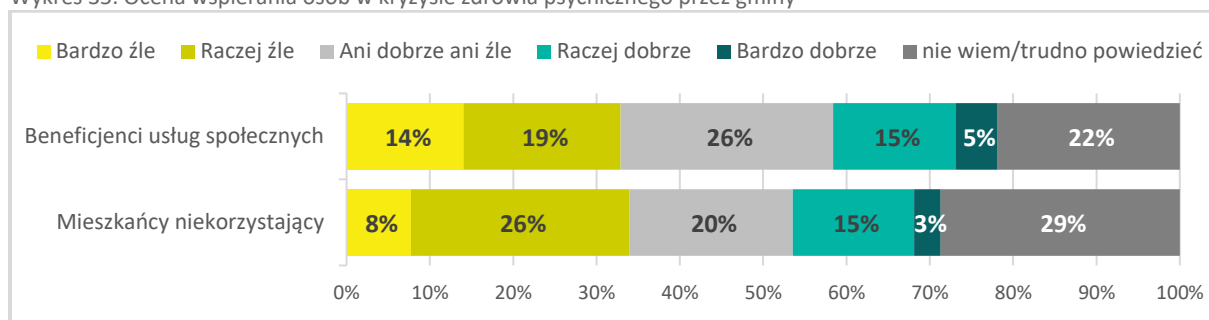

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 13% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 10% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym,

13% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 21% wśród znajomych.

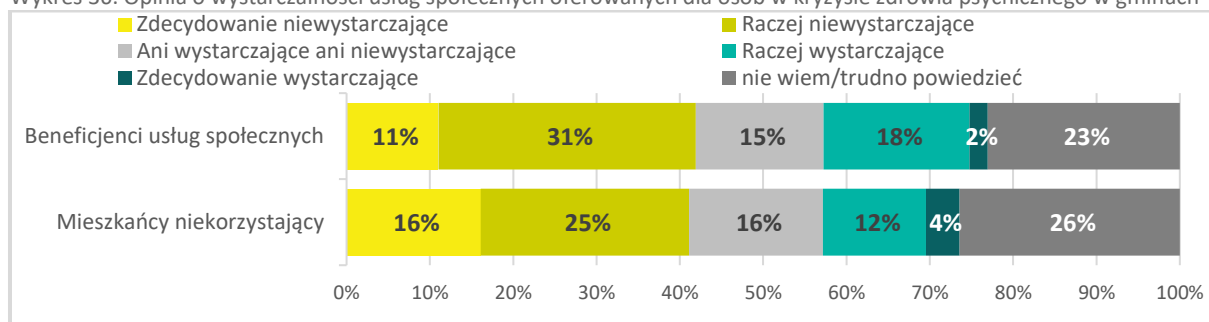
Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminy

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu zwoleńskiego źle wspierają osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (33% beneficjenci usług społecznych, 34% niekorzystający z nich).

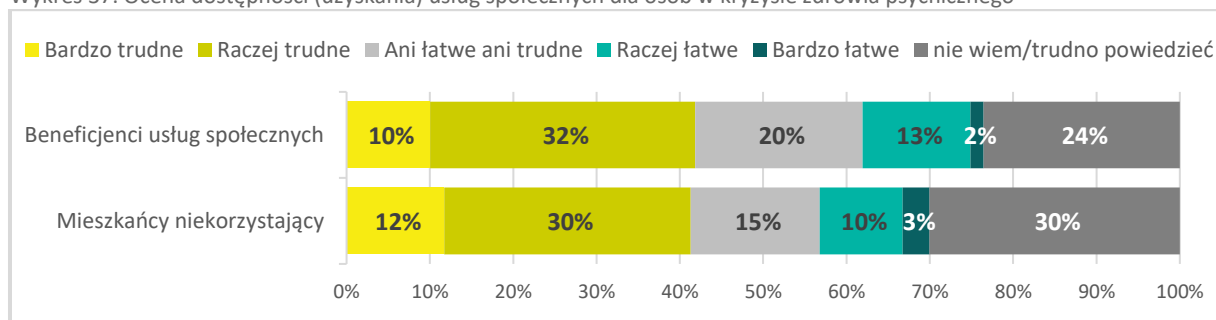
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminach

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminy powiatu zwoleńskiego są niewystarczające (42% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

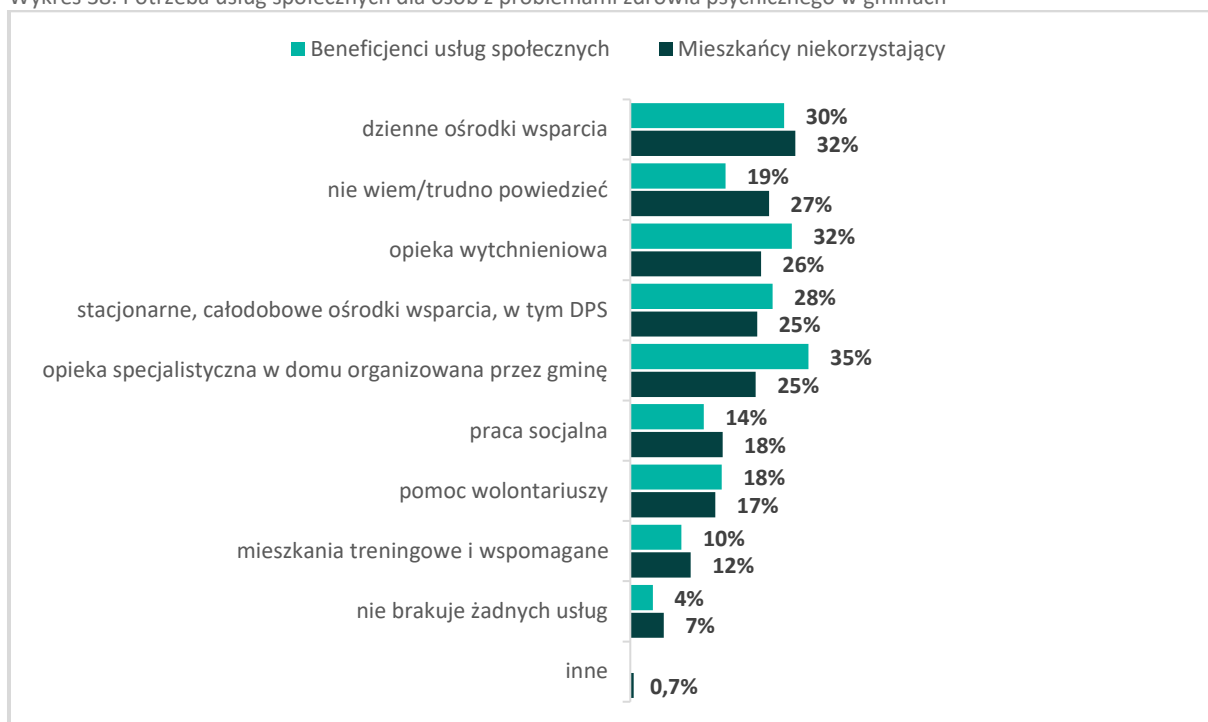
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gmin powiatu zwoleńskiego jest trudne (42% beneficjenci usług społecznych, 42% niekorzystający z nich).

Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminach

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.

Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

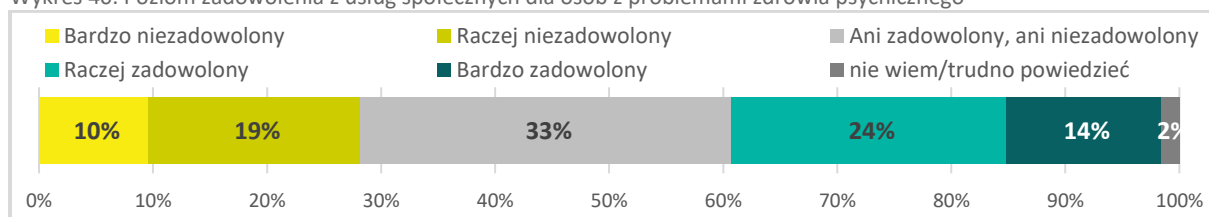

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gmin powiatu zwoleńskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- dziennych ośrodków wsparcia
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- pomocy wolontariuszy.

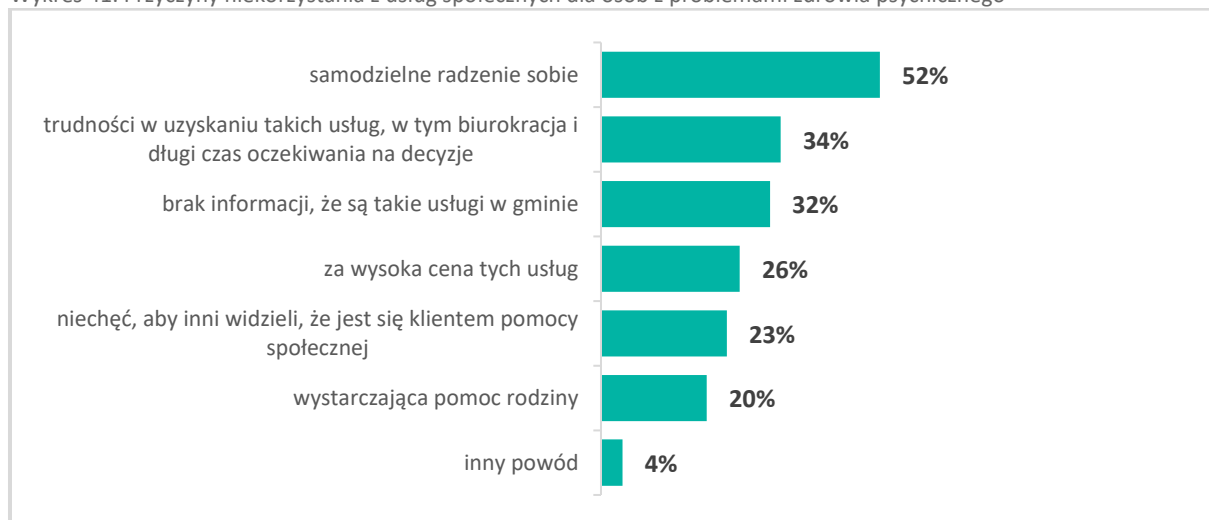
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gmin powiatu zwoleńskiego korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (38% zadowolonych do 29% niezadowolonych).

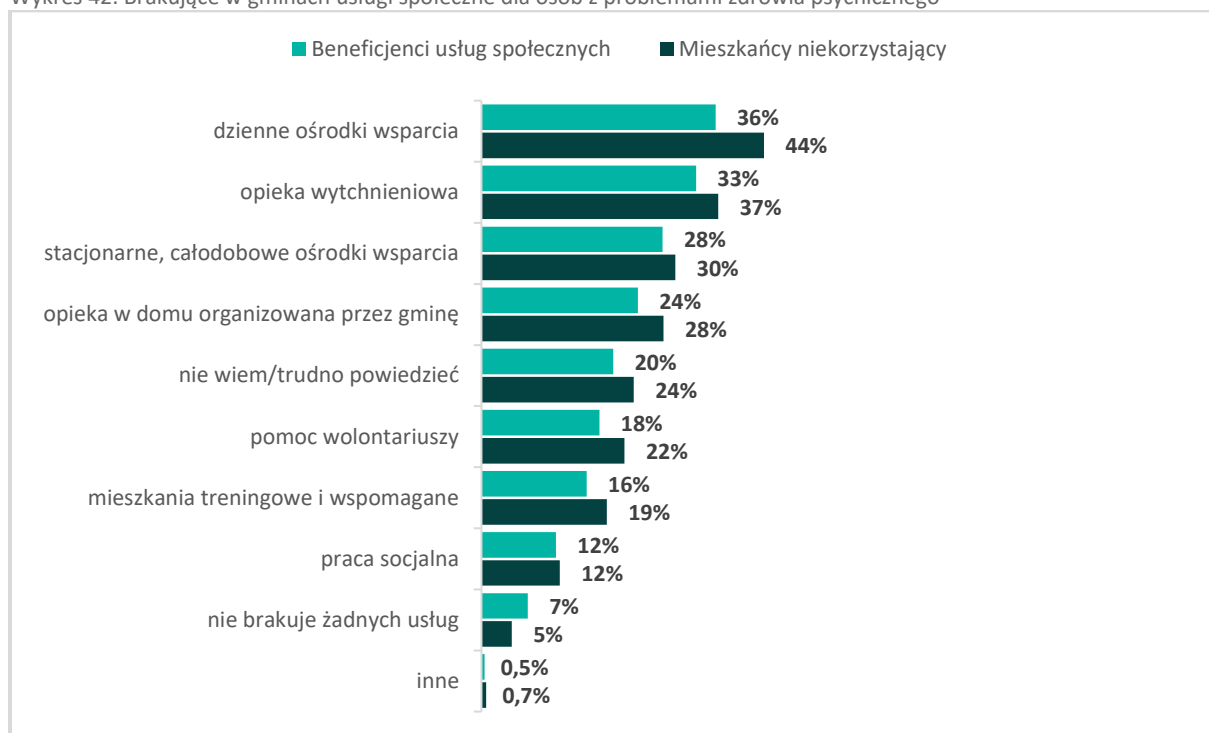
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: samodzielne radzenie sobie (52% wskazań), trudności w uzyskaniu takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (34% ankietowanych) oraz na brak informacji, że są takie usługi w gminie (32% ankietowanych).

Wykres 42. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

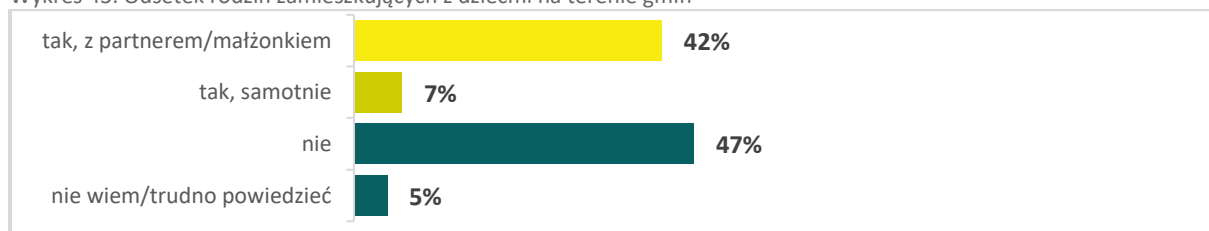
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

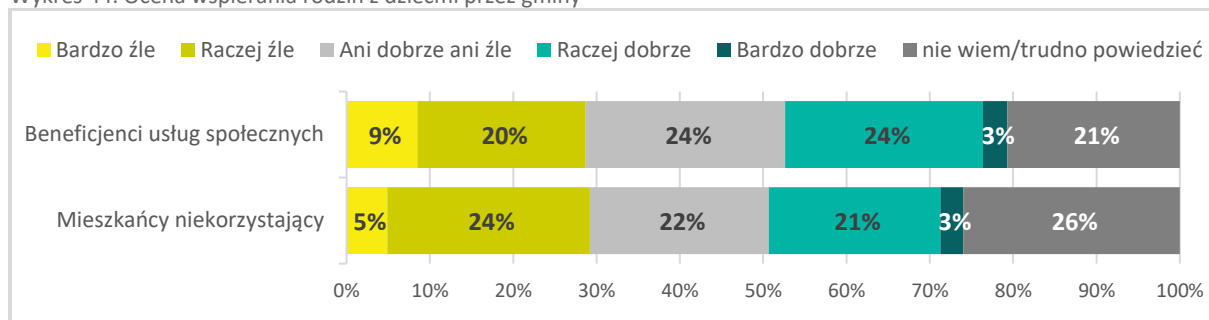
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gmin

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców powiatu 42% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 7% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 47% nie posiada dzieci.

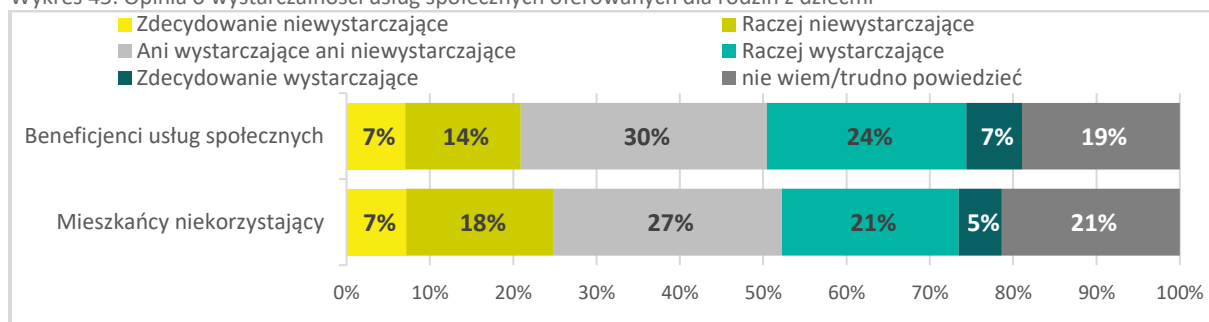
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminy

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu zwoleńskiego źle wspierają rodziny z dziećmi (29% beneficjenci usług społecznych, 29% niekorzystający z nich).

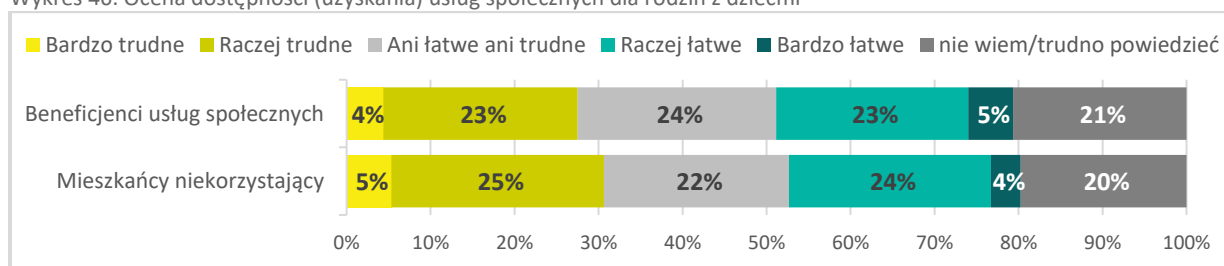
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminy powiatu zwoleńskiego są wystarczające (31% beneficjenci usług społecznych, 26% niekorzystający z nich).

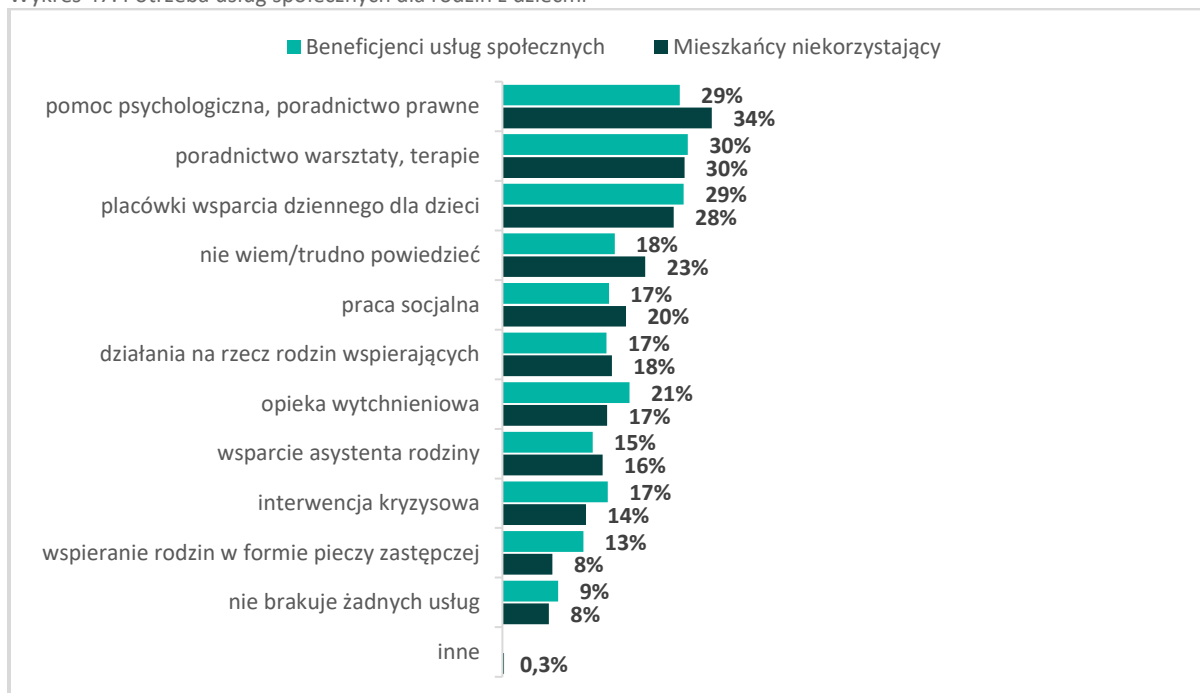
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gmin powiatu zwoleńskiego jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest łatwe (28% badanych) niż jest trudne (27% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (30% badanych uznało, że jest trudne, a 28% badanych, że jest łatwe).

Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi

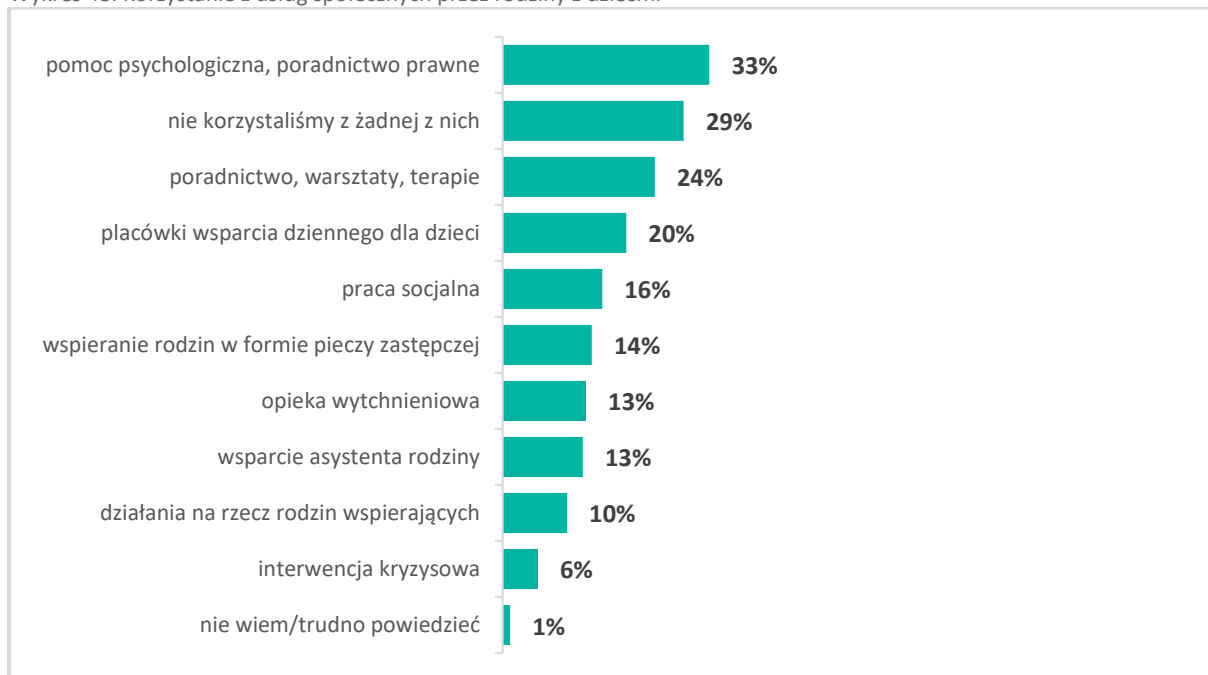

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

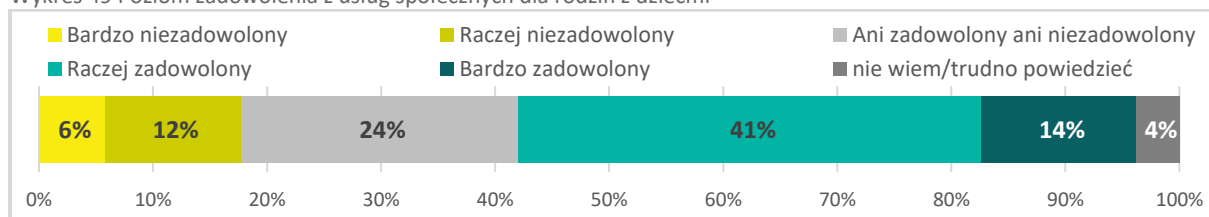

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gmin powiatu zwoleńskiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- poradnictwa, warsztatów, terapii
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci,
- pracy socjalnej
- wsparcia rodzin w formie pieczy zastępczej.

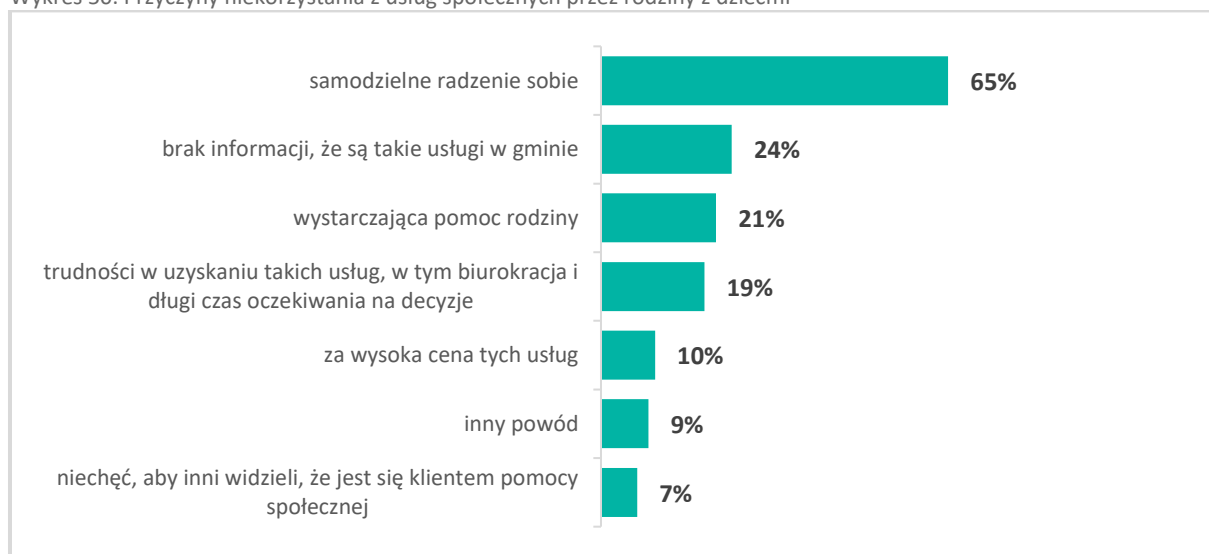
Wykres 49 Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gmin powiatu zwoleńskiego korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (55% zadowolonych do 18% niezadowolonych).

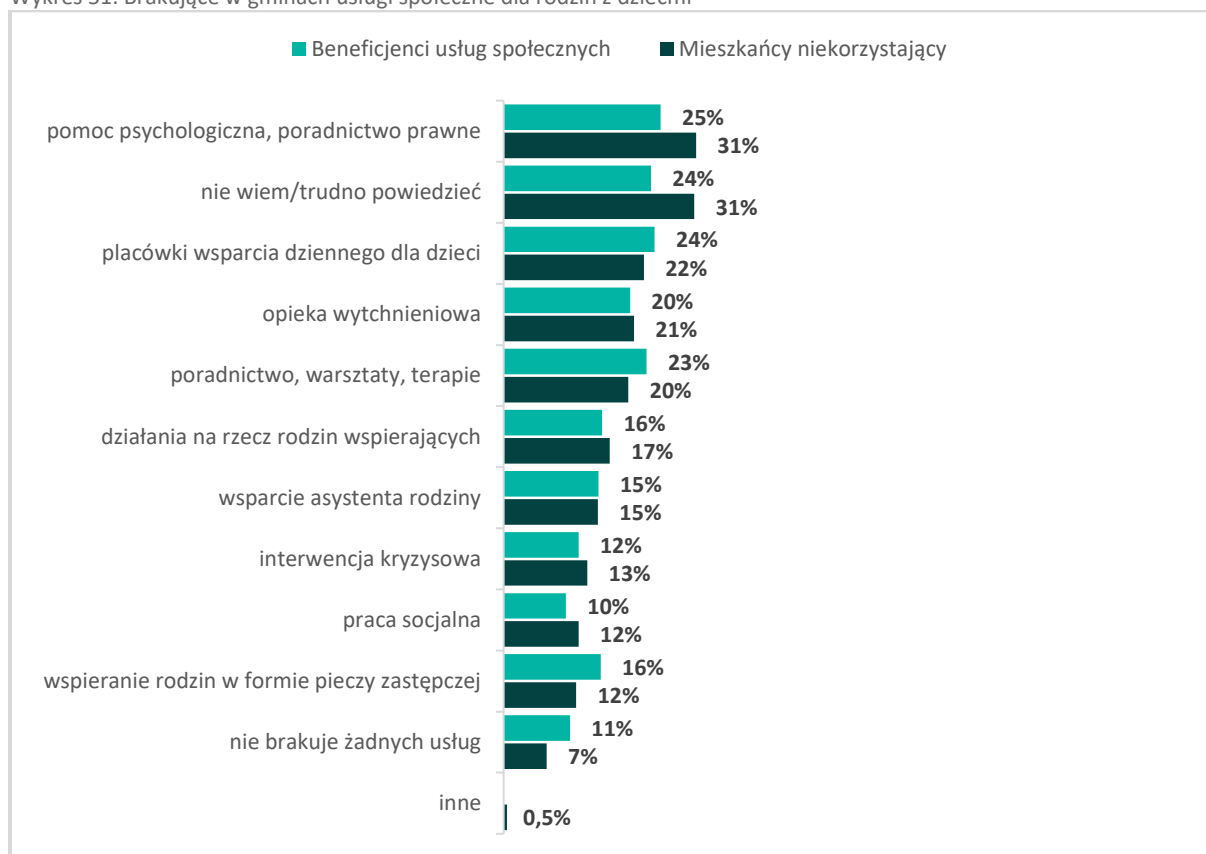
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie z problemami (65% ankietowanych) oraz brak informacji, że są takie usługi na terenie gminy (24% badanych).

Wykres 51. Brakujące w gminach usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

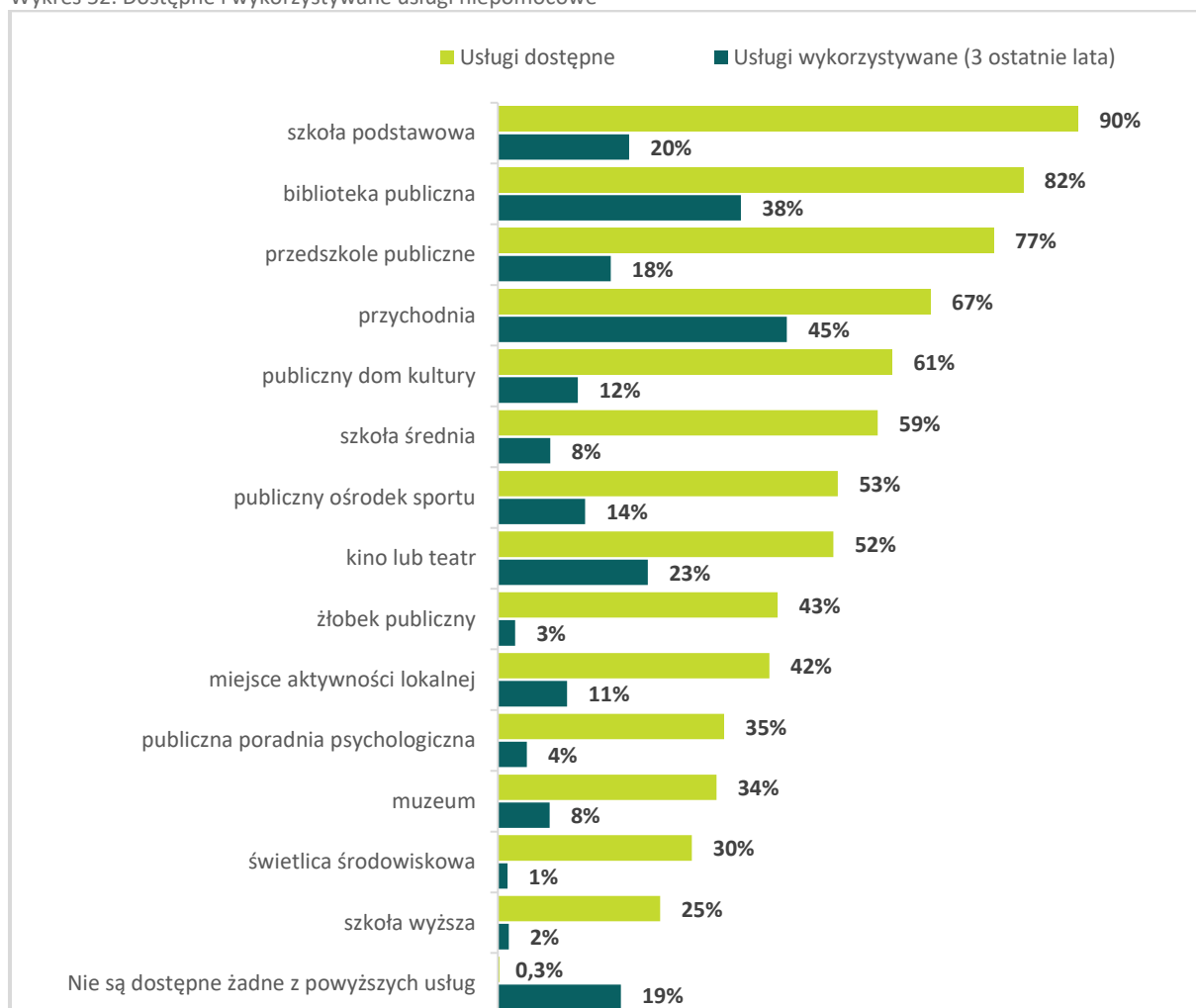
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- wsparcie dla członków rodzin służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- poradnictwo, warsztaty, terapie.

6. Usługi niepomocowe dostępne w powiecie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

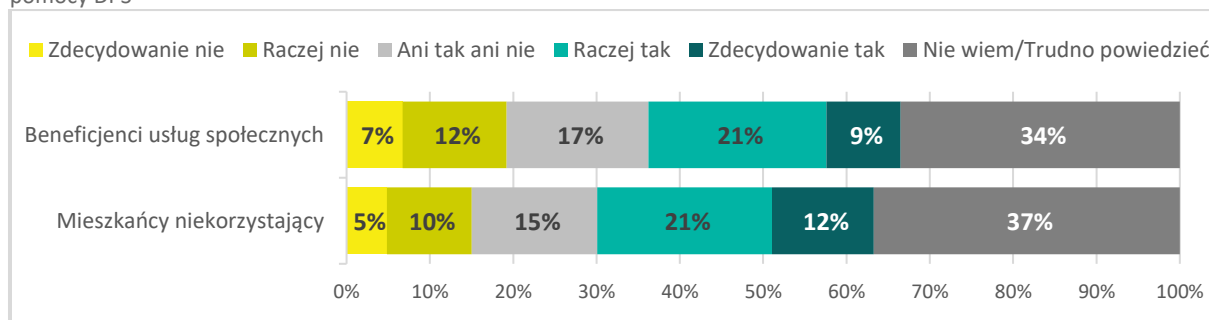
- szkoła podstawowa (90% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (82% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (77% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (61% ankietowanych)
- szkoła średnia (59% ankietowanych)
- publiczny ośrodek sportu (53% ankietowanych)
- kino lub teatr (52% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (45% badanych) oraz biblioteka (38% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

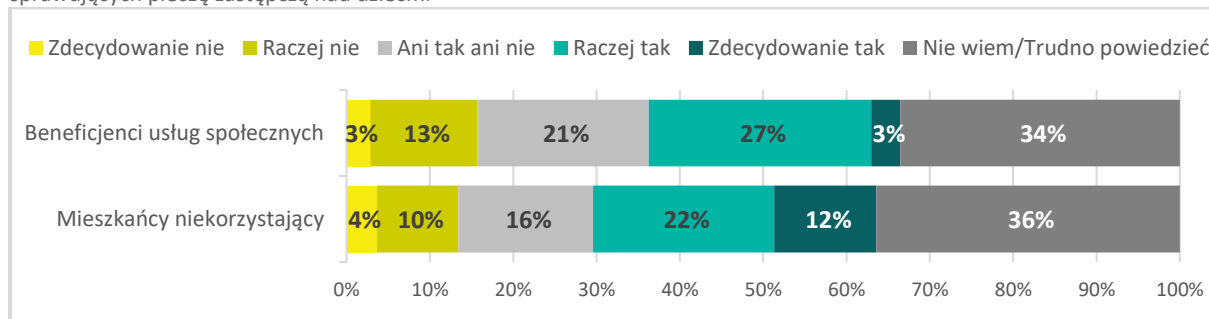
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (30% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

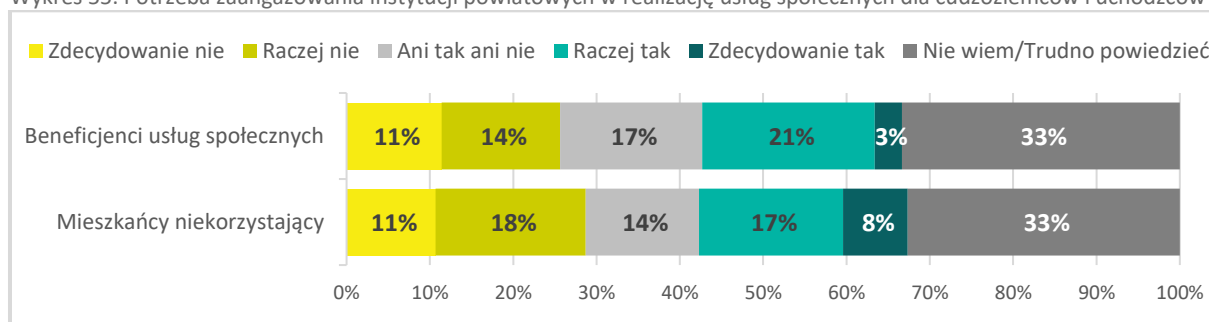
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (30% beneficjenci usług społecznych, 34% niekorzystający z nich).

Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gmin powiatu zwoleńskiego w przypadku większego zaangażowania się instytucji powiatowych w usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców opinie były podzielone. Beneficjenci usług społecznych w zbliżonym stopniu wskazują zarówno na potrzebę jak i brak potrzeby wzmocnienia (24% ankietowanych uważa, że wymagają wzmocnienia, 25% ankietowanych, że nie wymagają wzmocnienia). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych częściej przyznają, że działania nie wymagają wzmocnienia (29% ankietowanych uważa, że nie wymagają wzmocnienia, 25% ankietowanych uważa, że wymagają wzmocnienia).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W POWIECIE ZWOLEŃSKIM

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

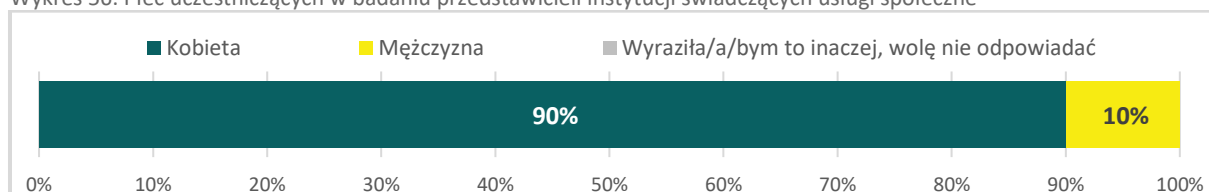
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w lutym i marcu 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **W powiecie zwoleńskim przeprowadzono 10 wywiadów z przedstawicielami ww. instytucji** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminach powiatu zwoleńskiego.

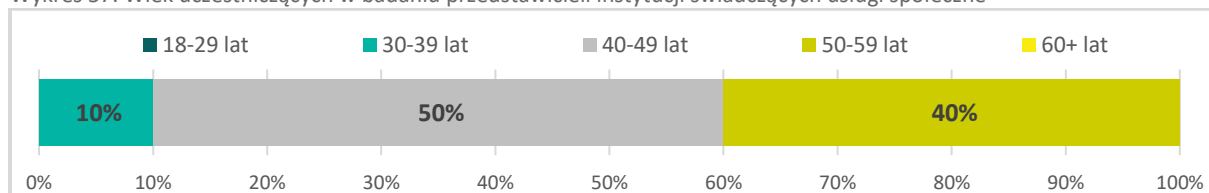
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 90% badanych).

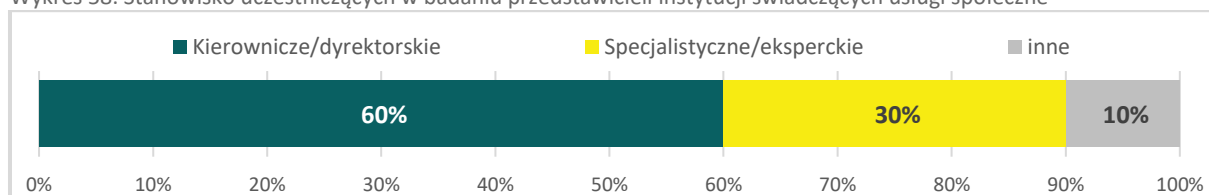
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni tylko trzy grupy wiekowe, wśród których dominującą była grupa osób w wieku 40-49 lat (50% badanych).

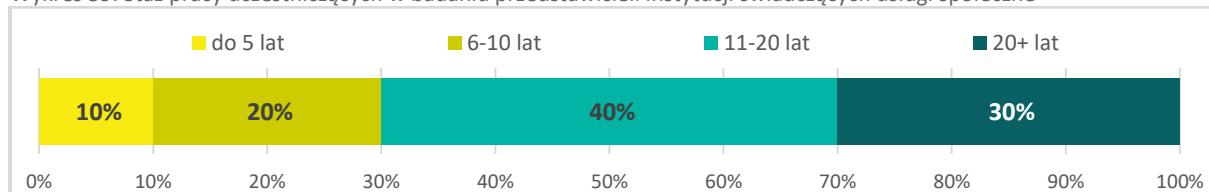
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy zawodowe, wśród których dominującą byli kierownicy/dyrektorzy (60% ankietowanych).

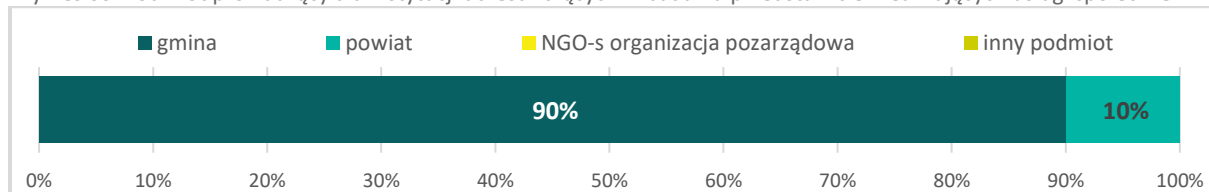
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni cztery grupy doświadczenia, wśród których dominującą była ta w przedziale 11-20 lat (40% ankietowanych).

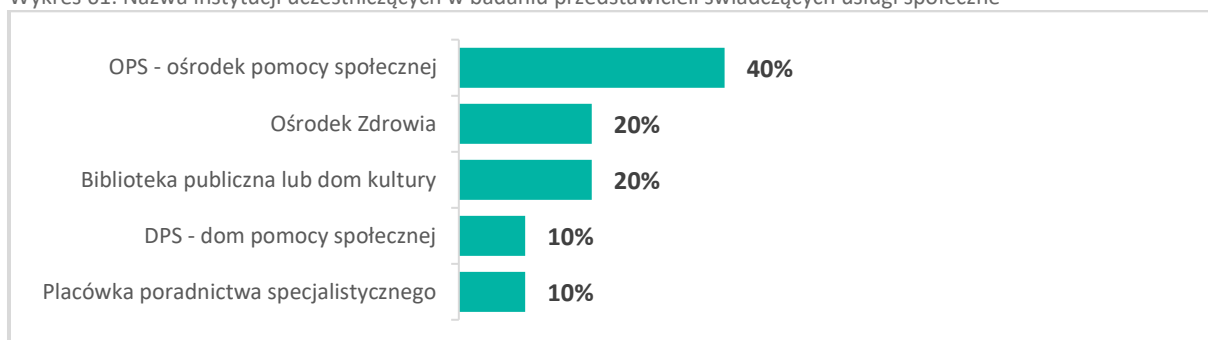
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty: gmina (90% badanych) i powiat (10% wskazań).

Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne

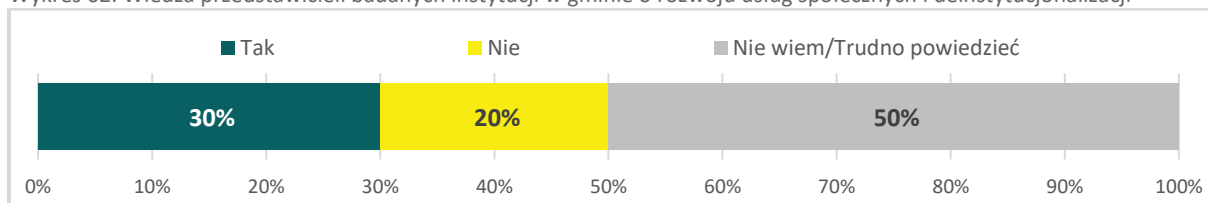
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane następujące podmioty: ośrodek pomocy społecznej, ośrodek zdrowia, biblioteka publiczna lub dom kultury, dom pomocy społecznej i placówka poradnictwa specjalistycznego.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

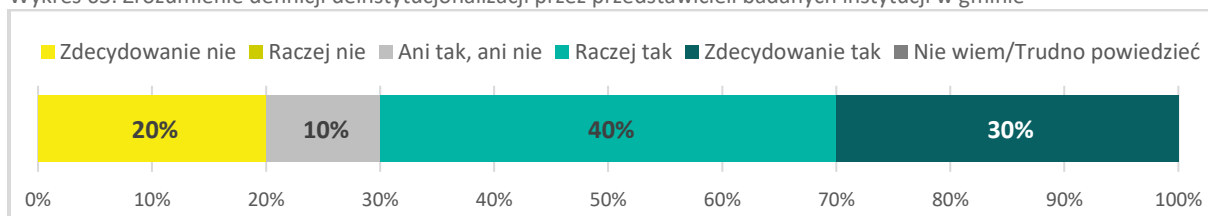
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większa część przedstawicieli badanych instytucji w gminach powiatu zwoleńskiego nie ma wiedzy o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji.

Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie

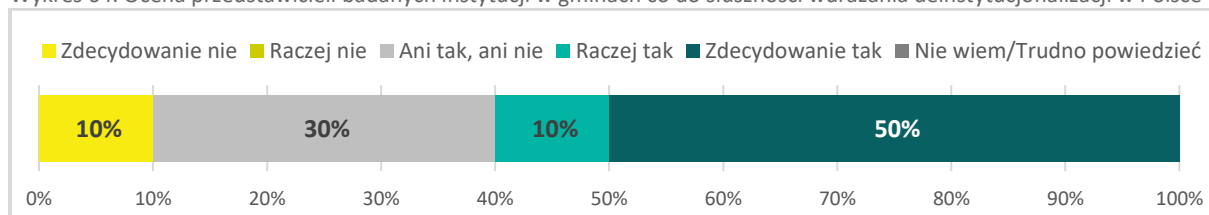

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy,

z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśa, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla zdecydowanej większości respondentów.

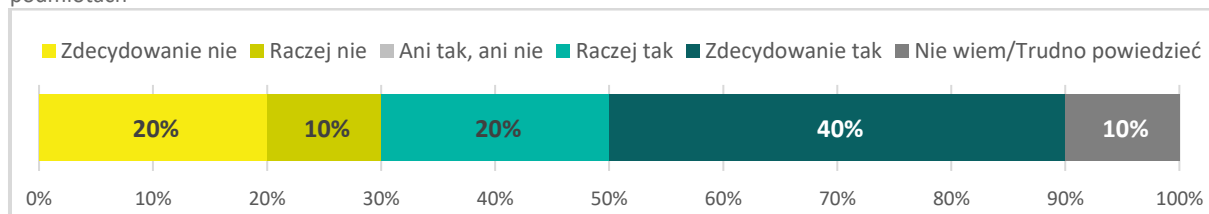
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość badanych podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

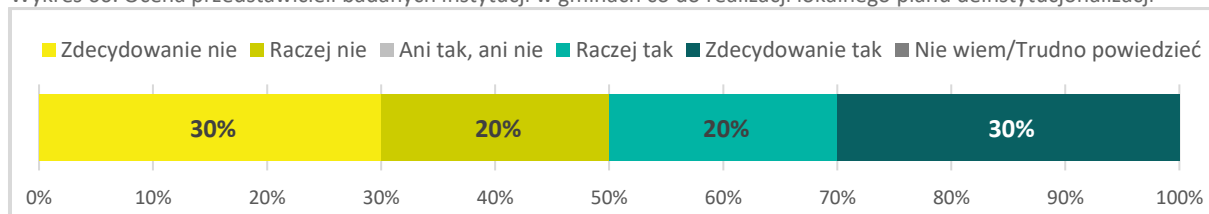
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele instytucji w większości przyznają, że ich podopieczni i personel wyrażali potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji

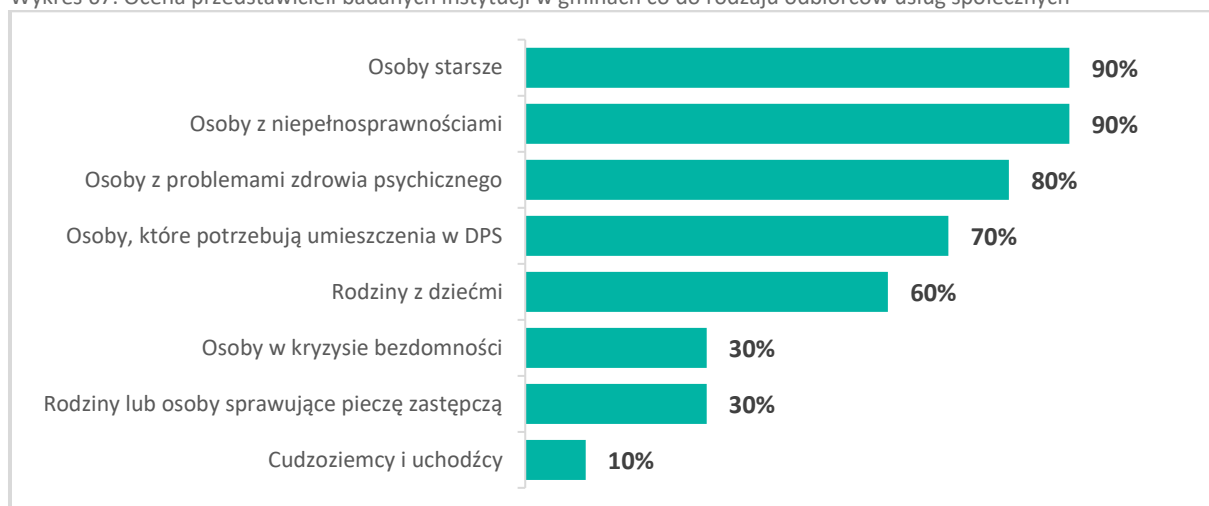
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W połowie instytucji zlokalizowanych w powiecie jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

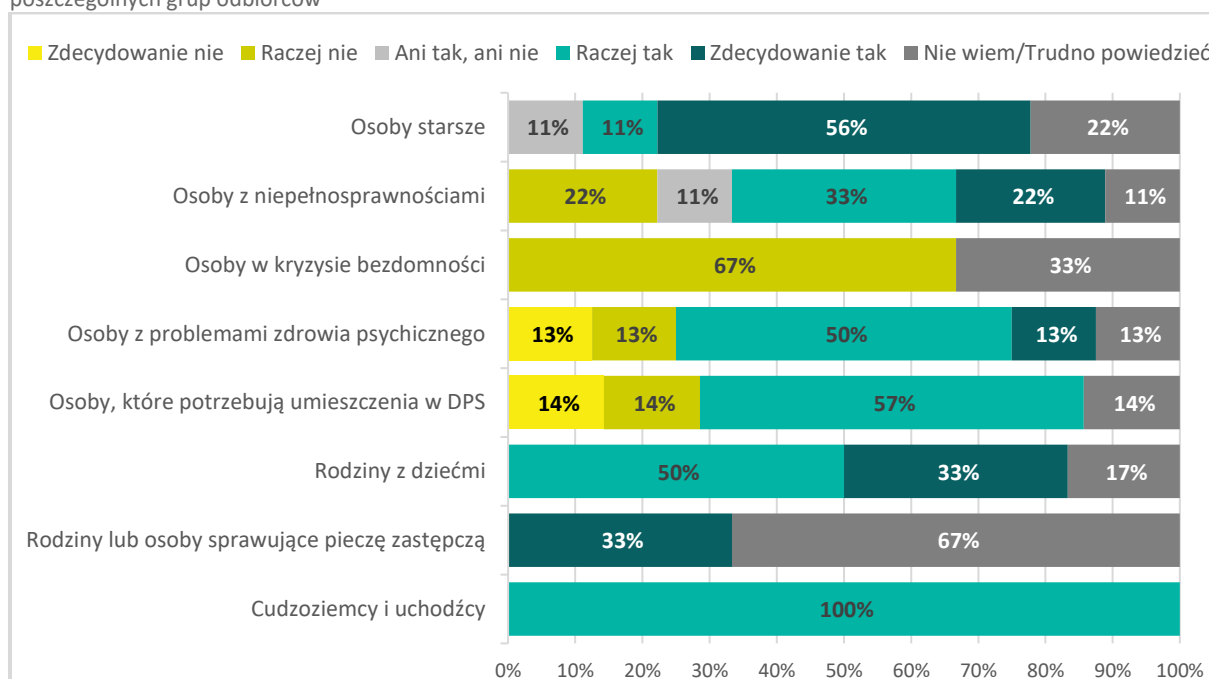
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do rodzaju odbiorców usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby z problemami zdrowia psychicznego, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS, rodziny z dziećmi.

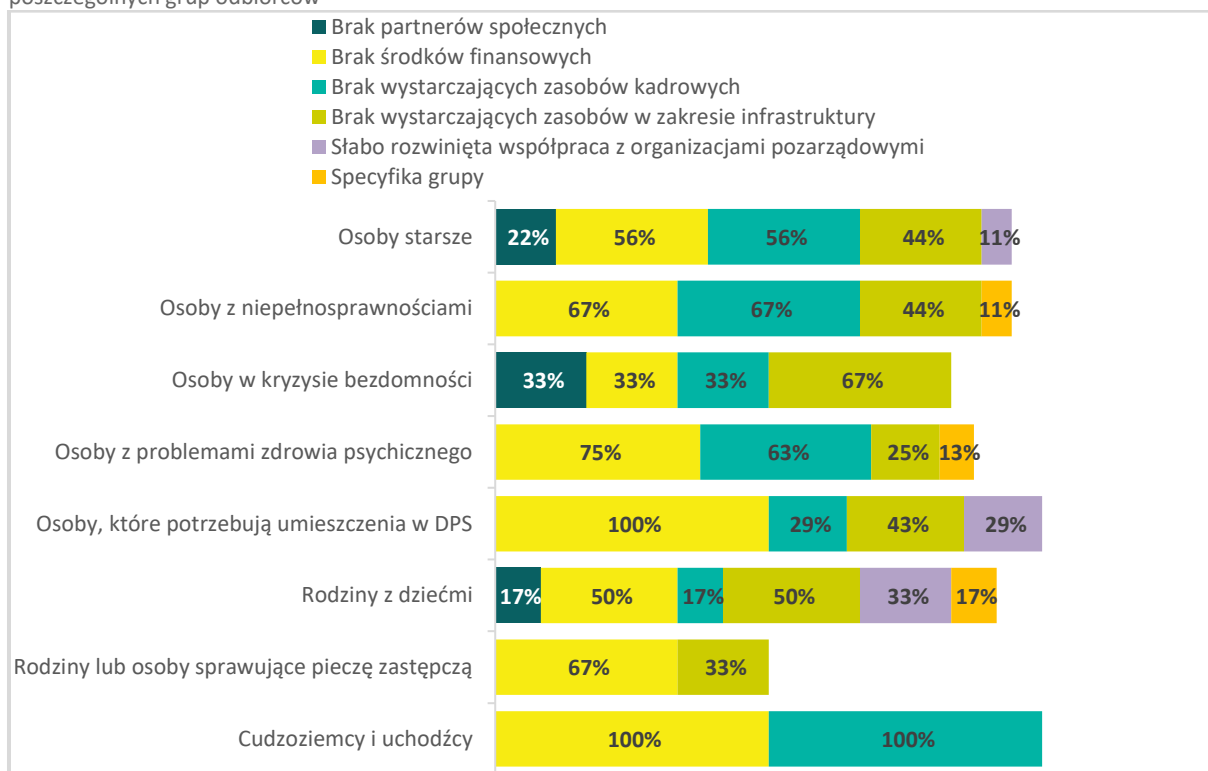
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: cudzoziemcy i uchodźcy, osoby starsze, rodziny z dziećmi, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS, osoby z niepełnosprawnościami (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

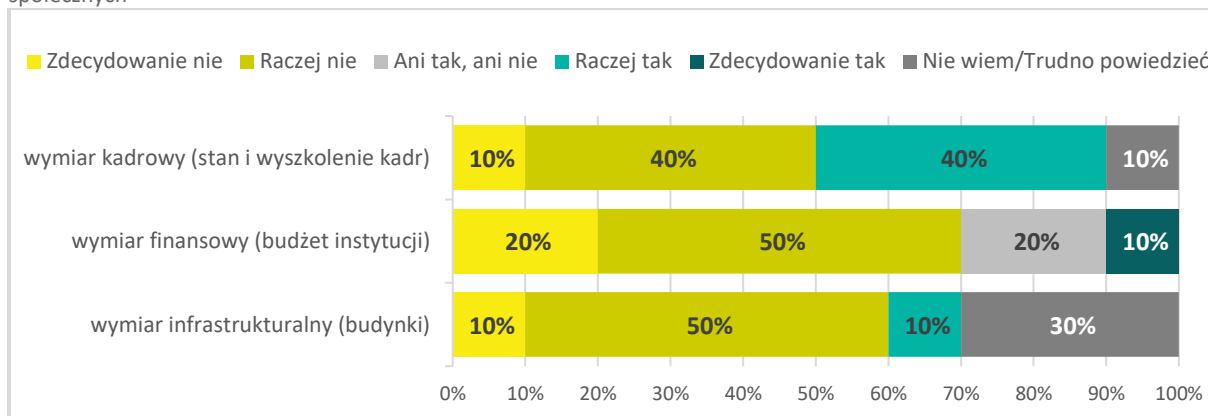
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w powiecie zwoleńskim to: brak środków finansowych oraz brak wystarczających zasobów kadrowych (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

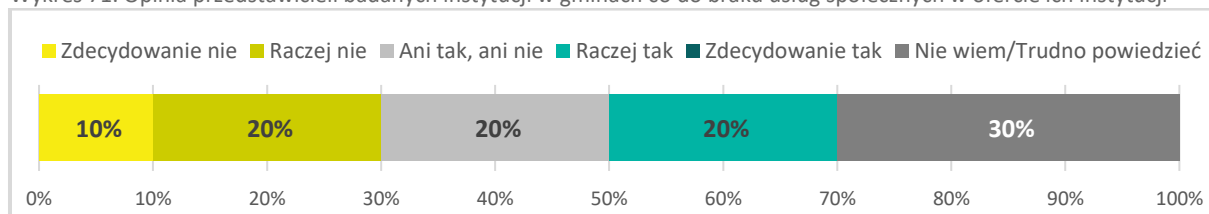
Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – 40% gotowe do 50% niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – 10% gotowe do 70% niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 10% gotowe do 60% niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w powiecie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w powiecie zwoleńskim co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

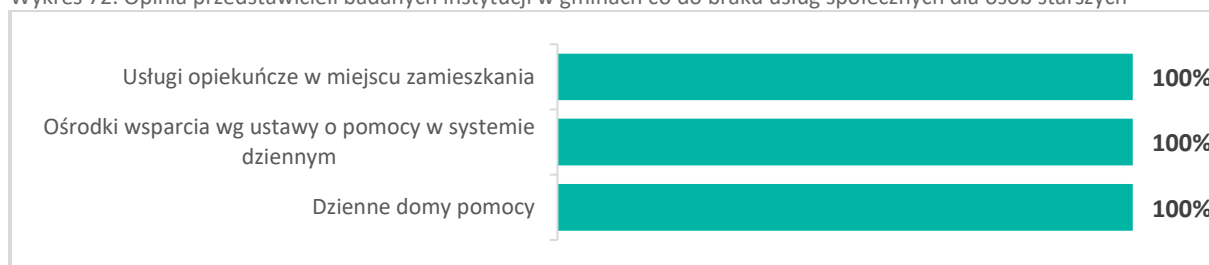
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem części przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze jakichś usług, aby lepiej odpowiadać na potrzeby klientów.

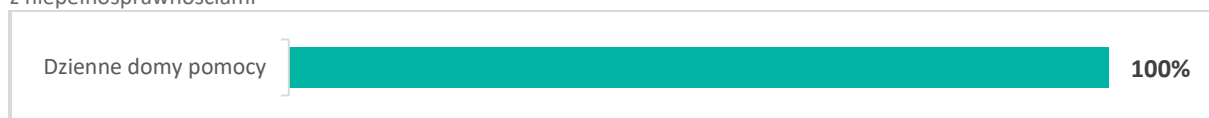
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób starszych w postaci: usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, ośrodków wsparcia wg ustawy w systemie dziennym, dziennej pomocy.

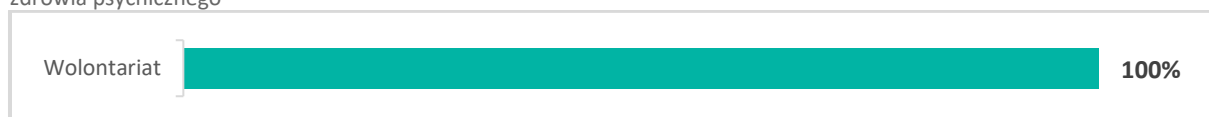
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w postaci: dziennej pomocy.

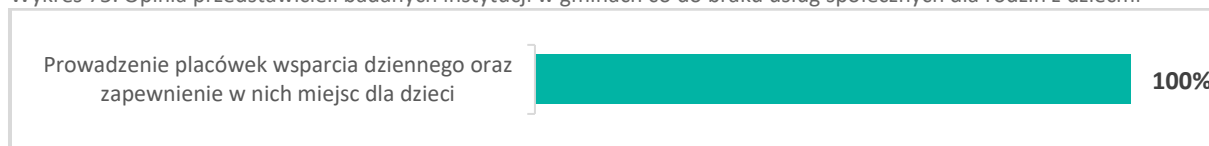
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w postaci: wolontariatu.

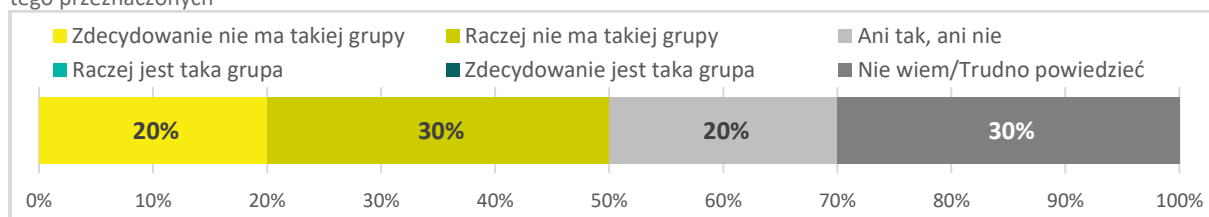
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla rodzin z dziećmi w postaci: prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia w nich miejsc dla dzieci.

Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych

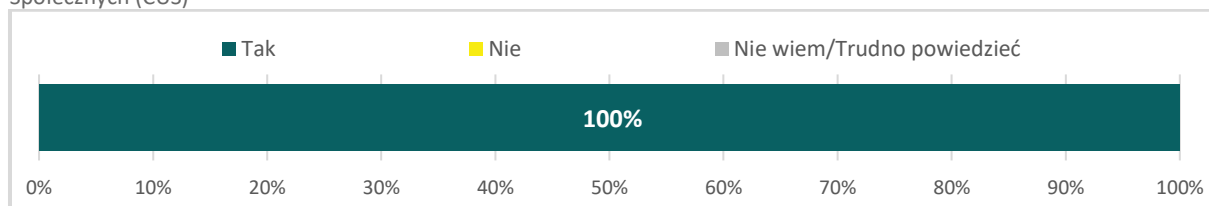
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji w większości wskazują, że nie ma jakiejś grupy, która nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie powiatu zwoleńskiego.

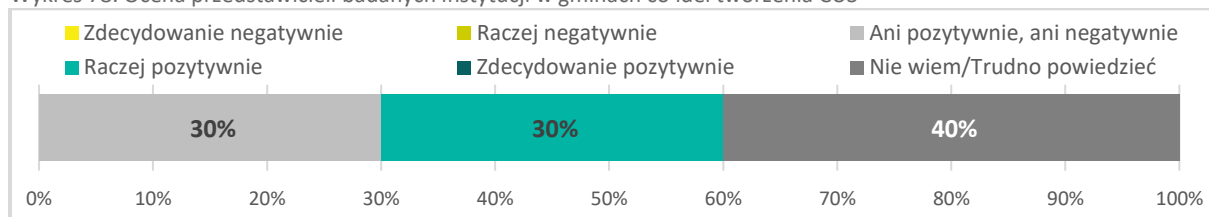
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele instytucji w powiecie zwoleńskim słyszeli o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).

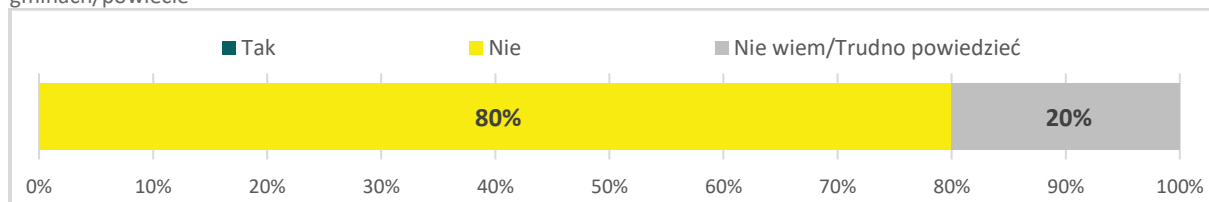
Wykres 78. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co idei tworzenia CUS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji w większości nie mają zdania na temat idei tworzenia Centrum Usług Społecznych.

Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminach/powiecie

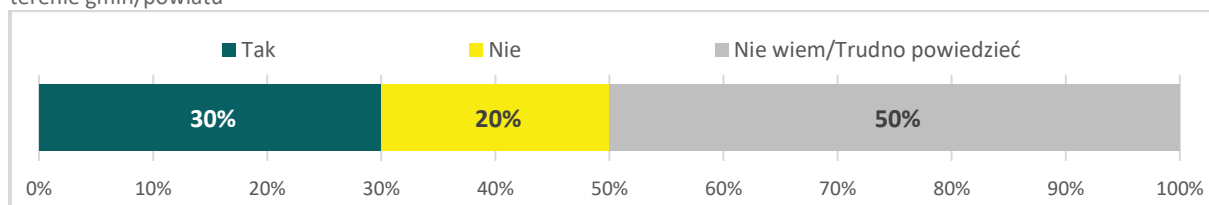
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdecydowana większość przedstawicieli instytucji przyznała, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje CUS.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie powiatu

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gmin powiatu zwoleńskiego.

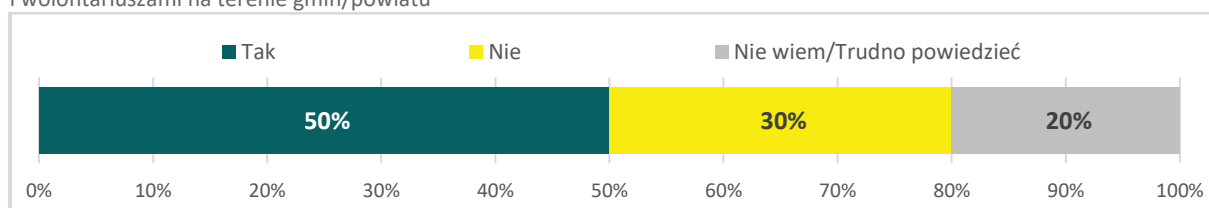
Wykres 80. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gmin/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Połowa przedstawicieli instytucji nie ma wiedzy na temat działalności na terenie ich gminy lub powiatu organizacji pozarządowych.

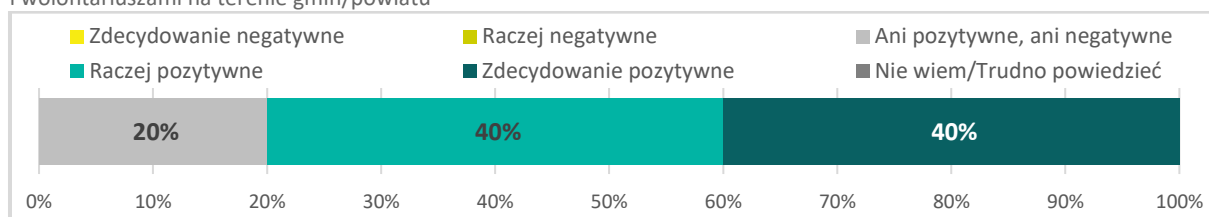
Wykres 81. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Połowa przedstawicieli badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, deklaruje doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

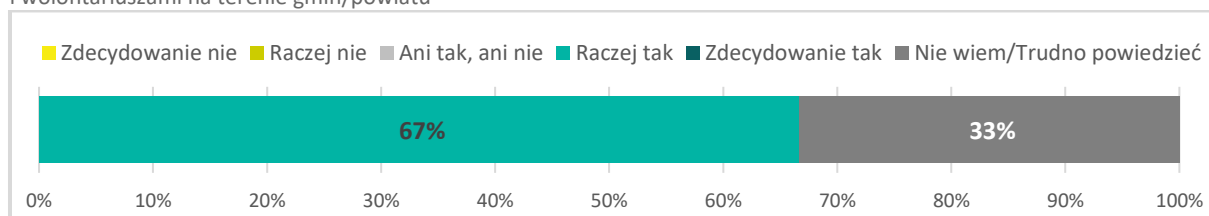
Wykres 82. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu są pozytywne.

Wykres 83. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Instytucje, które nie mają doświadczenia współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi byłyby zainteresowane nawiązaniem współpracy z nimi.

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w powiecie zwoleńskim w 2023 r.....	15
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w powiecie zwoleńskim w 2023 r.	16
Tabela 3. Kapitał społeczny w powiecie zwoleńskim w 2023 r.	16
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie powiatu zwoleńskiego.....	17
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu zwoleńskiego	18
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie powiatu zwoleńskiego według rodzaju prowadzonej działalności	18
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie powiatu zwoleńskiego	19
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie zwoleńskim w 2023 r.	20
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie zwoleńskim w 2023 r w podziale na wiek i płeć	20
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie zwoleńskim w 2023 r.	21
Tabela 11. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w powiecie zwoleńskim 2023 r.....	22
Tabela 12. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w 2023 r w podziale na wiek i płeć	22
Tabela 13. Pomoc dla cudzoziemców w powiecie zwoleńskim w 2023 r.	26

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów	28
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów	28
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów	28
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów	28
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów	29
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów	29
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych	29
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminy	30
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych	30
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych	30
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych	31
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze	31
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych	32
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze	32
Wykres 15. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób starszych	32
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	33
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminy	33
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami	34
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	34
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	34
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	35
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	35
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	36
Wykres 24. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	36
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	37
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminy	37
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności	38
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	38
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	38
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	39
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	39
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	39
Wykres 33. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	40
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	40

Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminy	41
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminach	41
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	41
Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminach	42
Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	42
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego .	43
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	43
Wykres 42. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego	44
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gmin	44
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminy.....	45
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi	45
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi	45
Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi	46
Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	46
Wykres 49 Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi	47
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	47
Wykres 51. Brakujące w gminach usługi społeczne dla rodzin z dziećmi	48
Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe	49
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS	50
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	50
Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców	51
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	52
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	53
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	53
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	53
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	53
Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	54
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	54
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie	54
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce	55

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach	55
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji	55
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do rodzaju odbiorców usług społecznych	56
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	56
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	57
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych	57
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	58
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób starszych.....	58
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.....	58
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego	58
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi	59
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych	59
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)	59
Wykres 78. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do idei tworzenia CUS.....	60
Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminach/powiecie.....	60
Wykres 80. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gmin/powiatu	60
Wykres 81. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu	61
Wykres 82. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu	61
Wykres 83. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu	61